

Јавно предузеће „Национални парк Ђердап“
Доњи Милановац, Краља Петра I број 14а
Матични број: 07360231
ПИБ: 100624453
Тел: 030/2150070; факс: 030/590-877

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ
„Национални парк ЂЕРДАП“ са п.о.

Број 3472
6.7. 2020 год.

Доњи Милановац

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ ЗА 2019. ГОДИНУ

Доњи Милановац
Јул 2020.

1. ОСНИВАЊЕ И ДЕЛАТНОСТ

Подручје Националног парка „Ђердап“ је први пут проглашено за национални парк 1974. године, када је Скупштина Социјалистичке Републике Србије на седници Већа удруженог рада одржаној 14. јуна 1974. године усвојила Закон о Националном парку „Ђердап“ који је објављен у „Сл. гласнику СРС“ број 31/74.

Као Предузеће, Национални парк „Ђердап“ је основано 1989. године (Одлука о оснивању Предузећа за заштиту и развој Националног парка Ђердап, „Сл.гласник РС“ број 6/89) са циљем да обавља послове заштите културних добара, природних и других знаменитости на подручју Националног парка „Ђердап“.

Законом о националним парковима („Сл. гласник РС“ број 39/93), Предузеће за заштиту и развој Националног парка „Ђердап“ постаје Јавно предузеће „Национални парк Ђердап“ са седиштем у Доњем Милановцу (у даљем тексту Предузеће). Предузеће је основано на основу Закона о Националним парковима чл. 23. став 1. тачка 2. („Сл.гласник РС“ бр. 39/93), и регистровано код Окружног привредног суда Зајечар Решењем Фи - 3398/93 од 05.10.1993. год. и број рег. улошка 1 – 5562.

У Привредном суду Зајечар, 05.10.1993. године, извршена је пререгистрација и упис у судски регистар - Јавно предузеће „Национални парк Ђердап“ Доњи Милановац. Јавно предузеће "Национални парк Ђердап" из Доњег Милановца, (у даљем тексту: Предузеће), регистровано је код Агенције за привредне регистре, по решењу Агенције за привредне регистре бр. БД 23766/2005 дана 20.05.2005.године.

Законом о националним парковима („Сл. гласник РС“, број 84/15 и 95/2018- др.закон), Национални парк „Ђердап“ је основан: „ради очувања објеката карстног рељефа и хидрографије, Ђердапске клисуре, кањона Бољетинске реке, кањона Брњице и др.; станишних типова: полидоминантних реликтних заједница, осиромашених реликтних заједница, шибљака, савремених и других типова шума (букове шуме, храстово-грабове шуме, термофилне и супра-медитеранске храстове шуме, мешовите термофилне шуме и обалске формације врба); станишта и популације дивље флоре, посебно копривића, ораха, мечје леске, јоргована, маклена, црног јасена, грабића, сребрне липе, кавкаске липе, Панчићевог маклена, медунца, златне папрати, божиговине, тисе, брекиње, дивље крушке, дивље трешње и др.; станишта и популације дивље фауне, посебно птица (црна рода, белорепан, орао змијар, патуљаста орао, орао кликташ, сури орао, соко, буљина и мали вранац), сисара (рис, европски јелен, дивља свиња, медвед, видра, шарени твор, дивокоза и срна) и риба (сом, кечига, смуђ, деверика, мрена, балкански вијун, лињак, караш, велики и мали вретенар и јегуља) и др.; културно-историјског наслеђа, нарочито Голубачког града, Лепенског Вира, Трајанове табле, Дијане Караташ и заштите и очувања спомен обележја и др. Подручје Националног парка „Ђердап“ простире се на територији општина: Голубац, Мајданпек и Кладово, у оквиру 17 катастарских општина: Голубац, Брњица, Добра, Бољетин, Мајданпек, Доњи Милановац, Мосна, Тополница, Голубиње, Мироч, Петрово Село, Текија, Нови Сип, Давидовац, Манастирица, Кладушница и Подвршка, укупне површине 63.786,48 ха, од чега је 45.454,87 ха у државној својини, а у приватној и другим облицима својине 18.331,60 ха, од чега је I степеном обухваћено 8,01%, II степеном 21,50% и III степеном 70,79% укупне површине“.

Основна делатност Предузећа је : 9104 - Делатност ботаничких и зоолошких вртова и заштита природних вредности. Јавно предузеће "Национални парк Ђердап", Доњи Милановац, са потпуном одговорношћу, управља Националним парком „Ђердап“, спроводи режим заштите у

Националном парку „Ђердап“, управља природним вредностима на подручју Националног парка „Ђердап“, грађевинским земљиштем које му је пренето на управљање и коришћење, објектима који служе управљању привредним вредностима, као и другим непокретностима које му се повери на управљање. Национални парк „Ђердап“ обавља и друге послове, под условом да не омета обављање основне делатности и то: услуге у газдовању шумама сопственицима шума и другим субјектима; производња, сакупљање, откуп, дорада и промет шумских плодова, лековитог биља, гљива, пужева; производња шумских сортимената; проиводња и промет живе дивљачи и меса од дивљачи; рибарство на рекама идр.

Предузеће је сагласно критеријумима из Закона о рачуноводству („Службени гласник РС“, бр. 62/2013 и 30/2018), разврстано у средња правна лица.

Седиште предузећа је у ДОЊЕМ МИЛАНОВЦУ, улица Краља Петра 1 број 14а

Порески идентификациони број предузећа је 100624453.

Матични број предузећа је 07360231.

Просечан број запослених у 2019. години био је 84 (у 2018. години – 80).

ШИФРА ДЕЛАТНОСТИ: 9104

ПЕПДВ БРОЈ: 125532688

Е-mail адреса је office@npdjerdap.rs. Интернет презентација је на адреси www.npdjerdap.rs.

Стаутом Јавног предузећа „Национални парк Ђердап“ Доњи Милановац на који је Решењем о давању сагласности број 05 Број 110-9583/2017 од 06.10.2017. год., Оснивач дао сагласност, објављеном у („Сл. гласнику РС“, бр. 90/2017), уређено је управљање и органи управљања. Органи Јавног предузећа су:

Надзорни одбор:

Влада је Решењима у којима није утврђен рок на који су именовани именовала председника и чланове Надзорног одбора Предузећа и то:

1) за председника:

- др Милија Булатовић, доктор биотехничких наука из Београда; Решењем 24 број 119-2329/2015 од 05. марта 2015. године („Сл. гласник РС“, бр. 24/2015),

2) за чланове:

- (1) Јасмина Радуловић, дипл. менаџер, из Београда, Решењем 24 број: 119-2672/2015 од 12.марта 2015.године („Сл.гласник РС“, бр. 25/2015),
- (2) др Мехо Махмутовић, доктор медицинских наука из Новог Пазара, Решењем 24 број: 119-9754/2017 од 6. октобра 2017. („Сл.гласник РС“ бр.90/2017),
- (3) Дејан Стијовић, дипл.инжењер геологије из Београда, независан члан, Решењем 24 број: 119-3308/2018 од 5. априла 2018.године („Сл.гласник РС“, бр. 26/2018),
- (4) Драгана Милојковић, дипл. биолог за заштиту животне средине, представник запослених, Решењем 24 број: 119-

6892/2018 од 17. јула 2018 .године („Сл.гласник РС“, бр. 56/2018),

- **в.д. директора предузећа: Лазар Митровић** (решењем 24 број 119-2667/2015 од 12. марта 2015. године, („Службени гласник РС“ бр. 025/2015) Влада је именовала Лазара Митровића за в.д. директора Јавног предузећа „Национални парк Ђердап“ Доњи Милановац.

- **извршни директор: мр Ненад Радаковић, дипл. инж. шум.,** уговором о раду бр. 5569 од 31.12.2018. године.

Правни оквир рада:

- Закон о јавним предузећима („Сл. гласник РС“, бр. 15/2016 и 88/2019);
- Закон о заштити природе („Сл. гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010 и 91/2010 – испр., 14/2016 и 95/2018- др.закон);
- Закон о накнадама за коришћење јавних добара („Сл. гласник РС“, бр. 95/2018, 49/2019 и 86/2019-усклађени дин.изн.);
- Закон о националним парковима („Сл. гласник РС“ бр. 84/2015 и 95/2018-др.закон);
- Закон о привредним друштвима („Сл. гласник РС“ бр. 36/2011, 99/2011 и 83/2014 – др. Закон, 5/2015, 44/2018, 95/2018 и 91/2019);
- Закон о планирању и изградњи ("Сл. гласник РС", бр. 72/2009, 81/2009 - испр., 64/2010 - одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 - одлука УС, 50/2013 - одлука УС, 98/2013 - одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019-др.закон и 9/2020);
- Закон о шумама („Сл. гласник РС“ број 30/2010, 93/2012, 89/15 и 95/2018-др.закон);
- Закон о репродуктивном материјалу шумског дрвећа („Сл. гласник РС“ број 135/2004, 8/2005-исправка, 41/09);
- Закон о водама („Сл. гласник РС“ број 30/2010, 93/2012, 101/2016. 95/18 и 95/2018-др.закон); Правилник о садржини основа и програма газдовања шумама, годишњег извођачког плана и привременог годишњег плана газдовања приватним шумама, „Службени гласник РС“, број 122 од 12. децембра 2003, 145 од 29. децембра 2014 - др. Правилник;
- Закон о јавној својини („Сл. гласник РС“, бр. 72/11, 88/13, 105/14, 104/16-др. закон, 108/16, 113/17 и 95/18);
- Закон о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Сл. гласник РС“ број 128/2014 и 95/2018-др.закон);
- Закон о дивљачи и ловству („Сл. гласник РС“ број 18/2010 и 95/2018-др.закон);
- Закон о туризму („Сл. гласник РС“ бр. 17/2019);
- Закон о културним добрима („Сл.гласник РС“ број 71/1994, 52/2011 – др. закони и 99/2011 – др.закон);
- Закон о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014 и 13/2017-одлука УС, 113/2017 и 95/2018- аутентично тумачење);
- Закон о утврђивању максималне зараде у јавном сектору („Службени гласник РС“ број 93/12);
- Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других примања код корисника јавних средстава („Сл.гласник РС“ број 116/2014 и 95/2018);
- Закон о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору („Сл. гласник РС“ број 68/15, 81/2016 – УС и 95/18);
- Закон о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 124/2012, 14/2015 и 68/2015);
- Закон о буџетском систему („Сл.гласник РС“, бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010,101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013 – испр., 108/2013, 142/2014 и 68/2015 – др. закон, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/2019 и 72/2019);

- Закон о буџету Републике Србије за 2018. годину („Сл. гласник РС“, бр. 113/2017);
- Закон о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС“, бр. 80/02, 84/02-испр., 23/03-испр., 70/03, 55/04, 61/05, 85/05-др. закон, 62/06-др. закон, 63/06-испр. др. закона, 61/07, 20/09, 72/09-др. закон, 53/10, 101/11, 2/12-испр., 93/12, 47/13, 108/13, 68/14, 105/14, 91/15-аутен. тумачење, 112/15, 15/16, 108/16, 30/18, 95/18 и 86/2019);
- Закон о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС“, бр. 24/01, 80/02, 80/02-др. закон, 135/04, 62/06, 65/06-испр., 31/09, 44/09, 18/10, 50/11, 91/11-одлука УС, 07/12-усклађ. дин. изн., 93/12, 114/12-одлука УС, 08/13-усклађ. дин. изн., 47/13, 48/13-испр., 108/13, 06/14-усклађ. дин. изн., 57/14, 68/14-др. закон, 05/15-усклађ. дин. изн., 112/15, 05/16-усклађ. дин. изн., 07/17-усклађ. дин. изн., 113/17, 07/18-усклађ. дин. изн., 95/18, 4/2019-усклађени дин.изн., 86/2019 и 5/2020-усклађени дин.изн.);
- Закон о доприносима за обавезно социјално осигурање („Сл. гласник РС“, 84/04, 61/05, 62/06, 5/09, 52/11, 101/11, 7/12-усклађ. дин. изн., 8/13-усклађ. дин. изн., 47/13, 108/13, 6/14-усклађ. дин. изн., 57/14, 68/14- др. закон, 5/15-усклађ. дин. изн., 112/15, 5/16-усклађ. дин. изн., 7/17-усклађ. дин. изн., 113/17, 7/18-усклађ. дин. изн., 95/18, 4/2019-усклађени дин.изн., 86/2019 и 5/2020-усклађени дин.изн.);
- Закон о заштити од пожара („Сл. гласник РС“, бр. 111/2009 и 20/2015, 87/2018 и 87/2018-др. закони);
- Закон о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама („Сл. гласник РС“, бр.119/2012, 68/2015, 113/2017 и 91/2019);
- Закон о Регистру запослених, изабраних, именованих, постављених и ангажованих лица код корисника јавних средстава („Сл. гласник РС“, бр. 68/2015 и 79/2015-испр.);
- Уредба о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене Националног парка „Ђердап“ („Сл. гласник РС“ бр. 43/2013)
- Уредба о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава („Сл. гласник РС“, бр.113/2013, 21/2014, 66/2014, 118/2014, 22/2015, 59/2015, 62/2019 и 50/2020);
- Правилник о облику и садржини шумског жига, обрасцу пропратнице, односно отпремнице, условима и начину жигосања посеченог дрвета, начину вођења евиденције и начину жигосања, односно обележавања четинарских стабала намењених за новогодишње и друге празнике („Сл. гласник РС“ број 93/2016);
- Правилник о вредности дневне, вишедневне и годишње дозволе за рекреативни риболов за 2019. годину („Сл. гласник РС“ број 80/2018);
- Правилник о начину, алатима и средствима којима се обавља привредни риболов, као и начину, алатима, опреми и средствима којима се обавља рекреативни риболов („Сл. гласник РС“ број 9/2017 и 34/2018);
- Правилник о начину одређивања и висини накнаде штете нанете рибљем фонду („Сл. гласник РС“ број 3/2016);
- Правилник о начину и поступању буџетске инспекције у вршењу надзора над спровођењем Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама („Сл. гласник РС“, бр. 78/2019);
- Правилник о обрасцима тромесечних извештаја о реализацији годишњег, односно трогодишњег програма пословања јавних предузећа („Сл. гласник РС“, бр. 36/2016);
- Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији послова Јавног предузећа „Национални парк Ђердап“ Доњи Милановац бр. 4546 од 30.10.2018.г.(Сагласност Министарства заштите животне средине број: 110-00-119/2018-04од 30.11.2018.);
- Правилник о рачуноводству и рачуноводственим политикама Јавног предузећа „Национални парк Ђердап“ Доњи Милановац који је донет 15.05.2015. године и усвојен од стране Надзорног одбора под бројем 2339/3 од 15.05.2015. године;
- Правилник о безбедности и здрављу на раду Јавног предузећа „Национални парк Ђердап“ Доњи Милановац бр. 1878/6 од 29.04.2015. године;
- Правилник о поклонима запослених у Јавном предузећу „Национални парк Ђердап“ Доњи Милановац бр. 5139 од 30.11.2017. године;

- Правилник о коришћењу службених станова Јавног предузећа „Национални парк Ђердап“ Доњи Милановац бр.3007 од 30.07.2018. године;
- Наредба о мерама за одржавање и заштиту рибељег фонда („Сл. гласник РС“ број 56/2015);
- Одлука о критеријумима и мерилима за утврђивање висине накнада за рад у надзорним одборима јавних предузећа („Сл. гласник РС“, бр. 102/2016);
- Статут Јавног предузећа Национални парк „Ђердап“ Доњи Милановац (Решење о давању сагласности објављено у „Сл. гласнику РС“, бр. 90/2017)“
- Закључком Владе бр 05 Број 11-11836/2017 од 1. децембра 2017. године прихваћен је Колективни уговор за Јавно предузеће „Национални парк Ђердап“, који је у име Владе, потписао овлашћени представник Министарства заштите животне средине, под бројем 112-07-31/2017-04 од 21.12.2017. године, уз потпис и сагласност свих репрезентативних синдиката. Колективни уговор за Јавно предузеће „Национални парк Ђердап“, потписан од стране свих овлашћених представника, ступио је на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Предузећа, а објављен је 22.12.2017. године под бројем 5460 од 22.12.2017. године.
 - Одлука о накнадама за коришћење заштићеног подручја Национални парк „Ђердап“,
 - Годишњи Програм управљања националним парком,
 - Средњорочни Програм управљања рибарским подручјем Националног парка „Ђердап“,
 - Годишњи Програм управљања рибарским подручјем Националног парка „Ђердап“,
 - Општа основа за газдовање шумама за Национални парк „Ђердап“,
 - Посебне основе за газдовање шумама,
 - Ловна основа
 - Програм пословања Националног парка Ђердап

Јавно предузеће у оквиру заштите и унапређивања природних вредности Националног парка „Ђердап“, обавља послове:

- спречавање активности које могу нарушити основна обележја и друга својства Националног парка,
- заштита, очување и унапређење биogeографских обележја подручја, екосистема и разноврсности изворне флоре и фауне, генетског фонда и његовог обнављања (обнављањем потенцијалне вегетације и поновним уношењем врста флоре и фауне које су живеље на подручју Националног парка, издвајањем и узгајањем семенских објеката, формирањем семенских плантажа), репрезентативних биолошких, геоморфолошких, геолошких, хидрографских и пејзажних обележја, репрезентативних облика етнолошког наслеђа и других културно историјских вредности,
- научно-истраживачка активност,
- културно-образовна активност,
- презентација и популаризација вредности Националног парка,
- уређивање подручја и изградња објеката у сврхе очувања, обнављања и унапређивања природних и културно- историјских вредности и њихове презентације, као и санације и ревитализације угрожених делова,
- успостављање и развој туристичких, рекреативних и других развојних функција у коришћењу природних и културно-историјских вредности, стручни послови:
 - газдовање шумама,
 - заштита, гајење, унапређивање и коришћење ловне и риболовне фауне,
 - управљање грађевинским земљиштем које му је пренето на коришћење,
 - организовање истраживања у области заштите и развоја Националног парка,

- презентација и популаризација Националног парка и његових природних вредности и културних добара
- пројектовање, изградња и одржавање објеката који су у функцији заштите, унапређивања и презентације природних вредности и културних добара.
- Други послови: услуге у газдовању шумама сопственицима шума и другим субјектима, производња, сакупљање, откуп, дорада, и промет шумских плодова, лековитог биља, гљива, делова биљака, пужева и др.; производња шумских сортимената, гајење, одржавање и обнова шума, производња шумског семена, садног материјала и подизање нових шума и засада, производња семена и садног материјала за те потребе, услуге организације и посредовања у организацији путовања, излета, екскурзија и других туристичких аранжмана у земљи и иностранству, посредовање и смештај туриста, мењачку послови у вршењу угоститељских и туристичких услуга, туристички и угоститељски послови (организовање лова, риболова, посредовање и агенцијски послови у ловном туризму) и др.;

2. ОСНОВ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја

Правна лица и предузетници у Републици Србији су у обавези да вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја врше у складу са Законом о рачуноводству (у даљем тексту "Закон", објављен у "Сл. гласник РС", бр. 62/2013), као и у складу са осталом применљивом поцаконском регулативом. Друштво, као велико правно лице, у обавези је да примењује Међународне стандарде финансијског извештавања ("МСФИ"), који у смислу наведеног закона, обухватају: Оквир за припремање и презентацију финансијских извештаја ("Оквир"), Међународне рачуноводствене стандарде ("МРС"), Међународне стандарде финансијског извештавања ("МСФИ") и са њима повезана тумачења, издата од Комитета за тумачење међународних рачуноводствених стандарда ("ИФРИЦ"), накнадне измене тих стандарда и са њима повезана тумачења, одобрени од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде ("Одбор"), чији је превод утврдило и објавило Министарство надлежно за послове финансија.

Решењем Министарства од 13. марта 2014. године, које је објављено у Службеном гласнику РС бр. 35 од 27. марта 2014. године (у даљем тексту "Решење о утврђивању превода") утврђени су и објављени преводи основних текстова МРС и МСФИ, Концептуалног оквира за финансијско извештавање ("Концептуални оквир"), усвојених од стране Одбора, као и повезаних ИФРИЦ тумачења. Наведени преводи објављени у Решењу о утврђивању превода не укључују основе за закључивање, илуструјуће примере, смернице, коментаре, супротна мишљења, разрађене примере, као и други допунски објашњавајући материјал који може да се усвоји у вези са стандардима, односно тумачењима, осим ако се изричито не наводи да је тај материјал саставни део стандарда, односно тумачења. На основу Решења о утврђивању превода Концептуални оквир, МРС, МСФИ, ИФРИЦ и са њима повезана тумачења која су преведена, у примени су од финансијских извештаја који се састављају на дан 31. децембра 2014. године.

Измењени или издати МРС/МСФИ и ИФРИЦ тумачења која су била на снази за финансијске извештаје који су почињали 1. јануара 2014. године (и касније), као и накнадне измене или издати МРС/МСФИ и тумачења стандарда, нису преведени и објављени односно усвојени у

Републици Србији, па стога нису ни примењени приликом састављања приложених финансијских извештаја (или: али су примењени приликом састављања приложених финансијских извештаја. Поред наведеног, поједина законска и подзаконска регулатива прописује рачуноводствене поступке, вредновања и обелодањивања која у појединим случајевима одступају од захтева МРС/МСФИ и ИФРИЦ тумачења.

Сходно наведеном, а имајући у виду потенцијално материјалне ефекте које одступања рачуноводствених прописа Републике Србије од МСФИ и МРС могу имати на реалност и објективност финансијских извештаја Друштва, приложени финансијски извештаји се не могу у потпуности сматрати финансијским извештајима састављеним у сагласности са МСФИ и МРС.

Објављени стандарди и тумачења који су ступили на снагу у претходним периодима и текућем периоду на основу Решења о утврђивању превода, обелодањени су у напмени 2.2. Објављени стандарди и тумачења на снази у претходном и текућем периоду који још увек нису званично преведени и усвојени обелодањени су у напмени 2.3. Објављени стандарди и тумачења који још увек нису у примени, обелодањени су у напмени 2.4.

Финансијски извештаји су састављени у складу са начелом историјског трошка, осим ако је другачије наведено у рачуноводственим политикама које су дате у даљем тексту.

У складу са Законом, финансијски извештаји Друштва су исказани у хилјадама динара. Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији.

2.2. Објављени стандарди и тумачења који су ступили на снагу у претходним периодима и текућем периоду на основу Решења о утврђивању превода

- Измене МСФИ 7 „Финансијски инструменти: Обелодањивања“ – Измене којима се побољшавају обелодањивања фер вредност и ризика ликвидности (ревидиран марта 2009. године, на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године);
- Измене МСФИ 1 „Прва примена Међународних стандарда финансијског извештавања“ – Додатни изузеци за лица која први пут примењују МСФИ. Измене се односе на средства у индустрији нафте и гаса и утврђивање да ли уговори садрже лизинг (ревидиран јула 2009. године, на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2010. године);
- Измене различитих стандарда и тумачења резултат су Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ објављеног 16. априла 2009. године (МСФИ 5, МСФИ 8, МРС 1, МРС 7, МРС 17, МРС 36, МРС 39, ИФРИЦ 16) првенствено са намером отклањања неусаглашености и појашњења формулација у тексту (измене стандарда ступају на снагу за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2010. године, а измена ИФРИЦ на дан или након 1. јула 2009. године);
- Измене МРС 38 „Нематеријална имовина“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године);
- Измене МСФИ 2 „Плаћања акцијама“: Измене као резултат Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ (ревидиран у априлу 2009. године, на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године) и измене које се односе на трансакције плаћања акцијама групе засноване на готовини (ревидиран јуна 2009. године, на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2010. године);
- Измене ИФРИЦ 9 „Поновна процена уграђених деривата“ ступају на снагу за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године и МРС 39 “Финансијски инструменти: Признавање и мерење” – Уграђени деривати (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 30. јуна 2009. године);
- ИФРИЦ 18 „Преноси средстава од купаца“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године);

- „Свеобухватни оквир за финансијско извештавање 2010. године“ што представља измену „Оквира за припремање и приказивање финансијских извештаја“ (важи за пренос средстава са купаца примљених на дан или после септембра 2010. године);
- Допуне МСФИ 1 „Прва примена Међународних стандарда финансијског извештавања“ – Ограничено изузеће од упоредних обелодањивања прописаних у оквиру МСФИ 7 код лица која први пут примењују МСФИ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2010. године);
- Допуне МРС 24 „Обелодањивања повезаних страна“ – Поједностављени захтеви за обелодањивањем код лица под (значајном) контролом или утицајем владе и појашњење дефиниције повезаног лица (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године);
- Допуне МРС 32 „Финансијски инструменти: Презентација“ – Рачуноводствено обухватање пречег права на нове акције (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. фебруара 2010. године);
- Допуне различитих стандарда и тумачења „Поболјшања МСФИ (2010)“ резултат су Пројекта годишњег квалитативног поболјшања МСФИ објављеног 6. маја 2010. године (МСФИ 1, МСФИ 3, МСФИ 7, МРС 1, МРС 27, МРС 34, ИФРИЦ 13) првенствено са намером отклањања неслагања и појашњења формулација у тексту (већина допуна биће на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године);
- Допуне ИФРИЦ 14 „МРС 19 – Ограничење средстава дефинисаних примања, захтеви за минималним финансирањем и њихова интеракција“ Авансна уплата минималних средстава потребних за финансирање (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године);
- ИФРИЦ 19 „Поништавање финансијских обавеза са инструментима капитала“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2010. године);
- Допуне МСФИ 1 „Прва примена Међународних стандарда финансијског извештавања“ – Велика хиперинфлација и уклањање фиксних датума за лица која први пут примењују МСФИ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2011. године);
- Допуне МСФИ 7 „Финансијски инструменти: Обелодањивања“ – Пренос финансијских средстава (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године);
- Допуне МРС 12 „Порези на добитак“ – Одложени порез: повраћај средстава која су служила за обрачун пореза (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2012. године);
- МСФИ 10 „Консолидовани финансијски извештаји“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- МСФИ 11 „Заједнички аранжмани“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- МСФИ 12 „Обелодањивање о учешћима у другим правним лицима“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- Допуне МСФИ 10, МСФИ 11 и МСФИ 12 „Консолидовани финансијски извештаји, Заједнички аранжмани и Обелодањивања учешћа у другим правним лицима: Упутство о прелазној примени“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- МРС 27 (ревидиран 2011. године) „Појединачни финансијски извештаји“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- МРС 28 (ревидиран 2011. године) „Улагања у придружена правна лица и заједничке инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);

- МСФИ 13 „Мерење фер вредности“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- Допуне МСФИ 1 „Прва примена Међународних стандарда финансијског извештавања” – Државни кредити по каматној стопи нижој од тржишне (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- Допуне МСФИ 7 „Финансијски инструменти: Обелодањивања“ – Нетирање финансијских средстава и финансијских обавеза (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- Допуне МРС 1 „Презентација финансијских извештаја“ – Презентација ставки осталог укупног резултата (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2012. године).
- Допуне МРС 19 „Накнаде запосленима” – Поболјшања рачуноводственог обухватања накнада по престанку радног односа (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- Годишња побољшања за период од 2009. до 2011. године издата у мају 2012. године која се односе на различите пројекте побољшања МСФИ (МСФИ 1, МРС 1, МРС 16, МРС 32, МРС 34) углавном на отклањању неконзистентности и појашњења формулација (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- МСФИ 14 „Рачуни регулаторних активних временских разграничења” - на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године.
- ИФРИЦ 20 „Трошкови уклањања откривке у производној фази површинског копа“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године).
- ИФРИЦ 21 „Дажбине“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године).
- ИФРИЦ 22 – Ово тумачење се односи на девизне трансакције када ентитет признаје немонетарно средство или немонетарну обавезу по основу плаћања или примања аванса, пре него што ентитет призна односно средство, трошак или приход, после чега се то немонетарно средство или обавеза поновно признаје. Тумачење је ступило на снагу на дан или након 1. јануара 2018. године, али је дозвољена ранија примена.

2.3. Објављени стандарди и тумачења на снази у претходном и текућем периоду који још увек нису званично преведени и усвојени

На дан објављивања ових финансијских извештаја, доле наведени стандарди и измене стандарда су били издати од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде, а следећа тумачења била су објављена од стране Комитета за тумачење међународног финансијског извештавања, али нису званично усвојена у Републици Србији:

- Допуне МРС 32 „Финансијски инструменти: Презентација“ – Пребијање финансијских средстава и финансијских обавеза (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године);
- Допуне МСФИ 10 „Консолидовани финансијски извештаји“, МСФИ 12 „Обелодањивање о учешћима у другим ентитетима“ и МРС 27 „Појединачни финансијски извештаји“ – Изузеће зависних лица из консолидације према МСФИ 10 (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године).
- Допуне МРС 36 – „Умањење вредности имовине“ Обелодањивање надокнадивог износа за нефинансијску имовину (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године).

- Допуне МРС 19 „Примања запослених” – Дефинисани планови накнаде: Доприноси за запослене (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2014. године).
- Годишња побољшања за период од 2010. до 2012. године, која су резултат Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ (МСФИ 2, МСФИ 3, МСФИ 8, МСФИ 13, МРС 16, МРС 24 и МРС 38) ради отклањања неусаглашености и појашњења формулација (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2014. године).
- Годишња побољшања за период од 2011. до 2013. године, која су резултат Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ (МСФИ 1, МСФИ 3, МСФИ 13 и МРС 40) ради отклањања неусаглашености и појашњења формулација (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2014. године).
- Допуне МСФИ 11 „Заједнички аранжмани” – Рачуноводство стицања учешћа у заједничким пословањима (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године).
- Допуне МРС 16 „Некретнине, постројења и опрема” и МРС 38 „Нематеријална имовина” - Тумачење прихваћених метода амортизације (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године).
- Допуне МРС 16 „Некретнине, постројења и опрема” и МРС 41 „Полјопривреда” - Полјопривреда – индустријске билјке (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године).
- Допуне МРС 27 „Појединачни финансијски извештаји” – Метод удела у појединачним финансијским извештајима (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године).
- Допуне МСФИ 10 „Консолидовани финансијски извештаји” и МРС 28 „Инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате” - Продаја или пренос средстава између инвеститора и његових придружених ентитета или заједничких подухвата (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године).
- Допуне МСФИ 10 „Консолидовани финансијски извештаји”, МСФИ 12 „Обелодањивање о учешћима у другим ентитетима” и МРС 28 „Инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате” - Инвестициона друштва: Примена изузетака од консолидације (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године).
- Допуне МРС 1 „Презентација финансијских извештаја” – Иницијатива за обелодањивање (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године).
- Допуне и измене различитих стандарда „Побољшања МСФИ” (за период од 2012. до 2014. године), која су резултат Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ (МСФИ 5, МСФИ 7, МРС 19 и МРС 34) ради отклањања неусаглашености и појашњења формулација (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године).
- Измене и допуне МРС 7 „Извештај о новчаним токовима” – захтев за обелодањивањима која корисницима извешаја омогућавају процену промена обавеза које произилазе из активности финансирања (на снази од 1. јануара 2017. године).
- Појашњења везана за МРС 12 „Порез на добит” која имају за циљ смањење разноликости у пракси када су у питању одложена пореска средства која произилазе из нереализованих губитака (на снази од 1. јануара 2017. године).
- Измене ИФРС 12 – Обелодањивања у учешћима у другим ентитетима (на снази од 1. јануара 2017. године).

- МСФИ 16 „Закуп“ који је објављен у јануару 2016. године, примена је за пословне периоде који почињу после 1. јануара 2019. године. Овим стандардом биће замењен досадашњи МРС 17.
- МСФИ 3 „Пословне комбинације“ – допуна која се односи на појашњења када једна страна стиче контролу у претходном заједничком подухвату. Промена ступа на снагу за пословне комбинације чији је датум куповине на дан или након првог годишњег периода извештавања који почиње 1. јануара 2019. године или након тога. Може бити у супротности са изменама МСФИ 11.
- ИФРИЦ 23 – Тумачење везано за МРС 12. Тумачење ступа на снагу на дан или након 1. јануара 2019. године, али је дозвољена ранија примена.
- Појашњења везана за МСФИ 11 која се односе на трансакције у којима ентитет добија заједничку контролу на или након почетка првог годишњег периода извештавања који почиње 1. јануара 2019. године или након тог датума. Ово може бити у супротности са МСФИ 3.
- Годишња побољшања за период од 2014. до 2016. године која се односе на различите пројекте побољшања МСФИ (МСФИ 1, МРС 28) углавном на отклањању неконзистентности и појашњења формулација (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2018. године);
- Допуне МСФИ 2 „Плаћања акцијама” – појашњења како евидентирати одређене врсте трансакција плаћања акцијама (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2018. године);
- Допуне МСФИ 4 „Уговори о осигурању” – измене повезане са имплементацијом МСФИ 9 ‘Финансијски инструменти’ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2018. године);
- Допуне МРС 40 „Инвестиционе некретнине” – појашњење принципа класификације инвестиционих некретнина (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2018. године);
- Допуне ИФРС 9 „Финансијски инструменти” – дефинисање услова за одмеравање финансијских средстава по амортизованој вредности или по фер вредности кроз остали свеобухватни резултат (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2019. године);
- Допуне МРС 28 „Инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате” – појашњења о евидентирању дугорочних улагања у придружене ентитете и заједничке подухвате (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2019. године);
- Годишња побољшања за период од 2015. до 2017. године која се односе на различите пројекте побољшања МСФИ (МСФИ 3, МСФИ 11, МРС 12, ИАС 23) углавном на отклањању неконзистентности и појашњења формулација (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2019. године);
- Допуне МРС 19 „Примања запослених” – дефинисање начина обрачуна планова дефинисаних примања запослених када у току извештајног периода дође до измене, ограничења или поравнања (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2019. године);

2.4. Објављени стандарди и тумачења који још увек нису ступили на снагу

На дан издавања ових финансијских извештаја следећи стандарди, њихове допуне и тумачења били су објављени, али нису још увек ступили на снагу:

- Измене МСФИ 4 које су повезане са МСФИ 9, а примењују се пре примене МСФИ 17 који ће заменити МСФИ 4.
- Измене МСФИ 7 које су повезане са МСФИ 9.

- МСФИ 17 – замењује МСФИ 4 - примена на финансијске извештаје који почињу након 1. јануара 2021. године. Ранија примена је условљена усвајањем и пименом МСФИ 9 и МСФИ 15.
- Допуне МСФИ 3 „Пословне комбинације” – појашњење дефиниције пословања (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2020. године);
- Допуне МРС 1 „Презентација финансијских извештаја” и МРС 8 „Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке” – углавном на отклањању неконзистентности и појашњења формулација (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2020. године);
- Ревидирани Концептуални оквир за финансијско извештавање- ревидираним Концептуалним оквиром утврђује се: циљ финансијског извештавања опште намене, квалитативне карактеристике корисних финансијских информација, опис извештајног ентитета и ограничења, дефиниције средстава, обавеза, капитала, прихода и расхода и додатне смернице, критеријуми за признавање средства и обавезе у финансијским извештајима и смернице за престанак признавања, концепти и смернице за презентацију и обелодањивање, концепт одржања капитала (на снази за годишње периоде који почињу након 01. јануара 2020. године).
- МСФИ 9 „Финансијски инструменти” и касније допуне, који замењује захтеве МРС 39 „Финансијски инструменти: признавање и одмеравање”, у вези са класификацијом и одмеравањем финансијске имовине. Стандард елиминише постојеће категорије из МРС 39 - средства која се држе до доспећа, средства расположива за продају и кредити и потраживања. МСФИ 9 је на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2018. године, уз дозвољену ранију примену (на снази за годишње периоде који почињу након 01. јануара 2020. године).

У складу са МСФИ 9, финансијска средства ће се класификовати у једну од две наведене категорије приликом почетног признавања: финансијска средства вреднована по амортизованом трошку или финансијска средства вреднована по фер вредности. Финансијско средство ће се признавати по амортизованом трошку ако следећа два критеријума буду задовољена: средства се односе на пословни модел чији је циљ да се наплаћују уговорени новчани токови и уговорени услови пружају основ за наплату на одређене датуме новчаних токова који су искључиво наплата главнице и камате на преосталу главницу. Сва остала средства ће се вредновати по фер вредности. Добици и губици по основу вредновања финансијских средстава по фер вредности ће се признавати у билансу успеха, изузев за улагања у инструменте капитала са којима се не тргује, где МСФИ 9 допушта, при иницијалном признавању, касније непроменљиви избор да се све промене фер вредности признају у оквиру осталих добитака и губитака у извештају о укупном резултату. Износ који тако буде признат у оквиру извештаја о укупном резултату неће моћи касније да се призна у билансу успеха.

- МСФИ 15 „Приходи из уговора са купцима”, који дефинише оквир за признавање прихода. МСФИ 15 замењује МРС 18 „Приходи”, МРС 11 „Уговори о изградњи”, ИФРИЦ 13 „Програми лојалности клијената”, ИФРИЦ 15 „Споразуми за изградњу некретнина” и ИФРИЦ 18 „Преноси средстава од купаца” и СИЦ – 31 „Приходи – трансакције размене које укључују услуге оглашавања”. МСФИ 15 је на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2018. године, уз дозвољену ранију примену (на снази за годишње периоде који почињу након 01. јануара 2020. године).

Садржина и форма образаца финансијских извештаја и садржина позиција у обрасцима је прописана Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике ("Сл. гласник РС", бр. 95/2014 и 144/2014).

Контни оквир и садржина рачуна у Контном оквиру прописана је Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике ("Сл. гласник РС", бр. 95/2014 - у даљем тексту: Правилник о контном оквиру).

Према Закону о рачуноводству, финансијски извештаји обухватају: биланс стања, биланс успеха, извештај о осталом резултату, извештај о токовима готовине, извештај о променама на капиталу и напомене уз финансијске извештаје.

Друштво је у састављању ових финансијских извештаја применило рачуноводствене политике обелодањене у Напомени 3, које су засноване на важећим рачуноводственим и пореским прописима Републике Србије.

Рачуноводствена начела

При састављању финансијских извештаја Друштва уважена су следећа начела:

- Начело сталности,
- Начело доследности,
- Начело опрезности,
- Начело суштине изнад форме,
- Начело узрочности прихода и расхода и
- Начело појединачног процењивања.

Уважавањем **начела сталности**, финансијски извештаји се састављају под претпоставком да имовински, финансијски и приносни положај Друштва, као и економска политика земље и економске прилике у окружењу, омогућавају пословање у неограничено дугом року („Going Concern“ принцип).

Начело доследности подразумева да се начин процењивања стања и промена на имовини, обавезама, капиталу, приходима, расходима и резултату пословања, то јест да се начин процењивања билансних позиција Друштва, не мења у дужем временском раздобљу. Ако, на пример, због усаглашавања са законском регулативом, до промене ипак дође, образлаже се разлог промене, а ефекат промене се исказује сходно захтевима из професионалне регулативе везаним за промену начина процењивања.

Начело опрезности подразумева укључивање одређеног нивоа опреза при састављању финансијских извештаја Друштва, које треба да резултира да имовина и приходи нису прецењени, а да обавезе и трошкови нису потцењени. Међутим, уважавање начела опрезности не треба разумети на начин свесног, нереалног умањења прихода и капитала Друштва; то јест свесног, нереалног увећања расхода и обавеза Друштва. Наиме, у Оквиру је потенцирано да уважавање начела опрезности не сме да има за последицу значајно стварање скривених резерви, намерно умањење имовине или прихода, или намерно преувеличавање обавеза или трошкова, јер у том случају финансијски извештаји не би били неутрални и, стога, не би били поуздани.

Начело суштина изнад форме подразумева да при евидентирању трансакција Друштва, а тиме, последично, и при састављању финансијских извештаја, рачуноводствено обухватање треба да се врши у складу са суштином трансакција и њиховом економском реалношћу, а не само на основу њиховог правног облика.

Уважавањем **начела узрочности** прихода и расхода, признавање ефеката трансакција и других догађаја у Друштву није везано за моменат када се готовина или готовински еквиваленти, по

основу тих трансакција и догађаја, приме или исплате, већ се везују за моменат када се догоде. Таквим приступом омогућено је да се корисници финансијских извештаја не информишу само о прошлим трансакцијама Друштва које су проузроковале исплату и примања готовине, већ и обавезама Друштва да исплати готовину у будућности, као и о ресурсима који представљају готовину које ће Друштво примити у будућности. Другим речима, уважавањем начела узрочности прихода и расхода обезбеђује се информисање о прошлим трансакцијама и другим догађајима на начин који је најупотребљивији за кориснике при доношењу економских одлука.

Начело појединачног процењивања подразумева да евентуална групна процењивања различитих билансних позиција Друштва (на пример, имовине или обавеза), ради рационализације, проистичу из њиховог појединачног процењивања.

1. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

а. Коришћење процењивања

Састављање и приказивање финансијских извештаја у складу са МРС/МСФИ и рачуноводственим прописима важећим у Републици Србији захтева од руководства Предузећа коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекте на износе исказане у финансијским извештајима и напоменама уз финансијске извештаје.

Ове процене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на дан биланса стања. Стварни резултати могу се разликовати од наведених процена, при чему се процене разматрају периодично.

Најзначајније процене односе се на утврђивање обезвређења финансијске и нефинансијске имовине, признавање одложених пореских средстава, утврђивање резервисања за судске спорове и дефинисање претпоставки неопходних за актуарски обрачун накнада запосленима по основу отпремнина, и исте су обелодањене у одговарајућим рачуноводственим политикама и/или напоменама уз финансијске извештаје.

б. Прерачунавање страних средстава плаћања и рачуноводствени третман курсних разлика и ефеката по основу курсне разлике

Ставке укључене у финансијске извештаје Предузећа одмеравају се коришћењем валуте примарног економског окружења у коме Предузеће послује (функционална валута). Финансијски извештаји приказују се у хиљадама динара (РСД), који представља функционалну и извештајну валуту Предузећа.

Сва средства и обавезе у страним средствима плаћања се на дан биланса стања прерачунавају у њихову динарску противвредност применом званичног средњег девизног курса Народне банке Србије важећим на тај дан (Напомена 10). Пословне промене у страним средствима плаћања током године прерачунавају се у динарску противвредност применом званичних девизних курсева Народне банке Србије важећим на дан пословне промене.

Позитивне и негативне курсне разлике настале прерачуном средстава и обавеза исказаних у страним средствима плаћања и прерачуном трансакција у току године евидентирају се у билансу успеха, као финансијски приходи, односно финансијски расходи.

Позитивни и негативни ефекти уговорених девизних клаузула у вези потраживања и обавеза, настали применом уговореног курса, такође се исказују као део финансијских прихода, односно финансијских расхода.

с. Упоредни подаци

Упоредне податке чине финансијски извештаји Предузећа за 2018. годину, који су били предмет ревизије.

д. Пословни приходи

Приходи од продаје су исказани у износу фактурисане реализације, тј. извршене продаје до краја обрачуноског периода, под условом да је са тим даном настао дужничко - поверилачки однос и да је испостављена фактура. Приход се мери по поштеној вредности примљене надокнаде или потраживања, узимајући у обзир износ свих трговачких попуста и количинских рабата које Предузеће одобри. Разлика између поштене вредности и номиналног износа накнаде признаје се као приход од камате.

Приход од продаје се признаје када су задовољени сви услови:

/а/ Предузеће је пренело на купца све значајне ризике и користи од власништва;

/б/ руководство Предузећа не задржава нити уплив на управљање у мери која се обично повезује са власништвом, нити контролу над продатим производима и робом;

/ц/ када је могуће да се износ прихода поуздано измери;

/д/ када је вероватно да ће пословна промена да буде праћена приливом економске користи у Предузећа и

/е/ кад трошкови који су настали или ће настати у вези са пословном променом могу поуздано да се измере.

Приходи од услуга исказани су сразмерно степену завршености услуге на дан билансирања.

е. Пословни расходи

Укупне пословне расходе чине: набавна вредност продате робе; трошкови материјала; трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи; трошкови амортизације и резервисања; трошкови производних услуга; и нематеријални трошкови.

Основни елементи и начела признавања расхода су:

/а/ расходи се признају, односно евидентирају и исказују када смањење будућих економских користи које је повезано са смањењем средстава или повећањем обавеза може поуздано да се измери;

/б/ расходи се признају на основу непосредне повезаности расхода са приходима (начело узрочности);

/ц/ када се очекује да ће економске користи притицати током неколико обрачуноских периода, а повезаност са приходом може да се установи у ширем смислу или посредно, расходи се признају путем поступка системске и разумне алокације;

/д/ расходи се признају када издатак не доноси никакве економске користи или када и до износа до којег будуће економске користи не испуњавају услове или су престале да испуњавају услове за признавање у билансу стања као средство;

/е/ расходи се признају и у оним случајевима када настане обавеза без истовременог признавања средства.

Набавна вредност продате робе на велико утврђује се у висини продајне вредности робе на велико, умањене за износ утврђене разлике у цени и укалкулисаног ПДВ садржаних у вредности продате робе на велико.

Набавна вредност продате робе на мало утврђује се у висини прихода од продате робе, умањених за износ утврђене разлике у цени, као и за износ укалкулисаног ПДВ, садржаних у вредности продате робе на мало.

f. Трошкови позајмљивања

Трошкови позајмљивања се признају као расход у периоду у коме су настали, осим у обиму у коме су капитализовани. Трошкови позајмљивања директно приписиви стицању, изградњи или производњи средства које се квалификује, се капитализују као део набавне вредности / цене коштања тог средства.

g. Финансијски приходи и расходи

Финансијски приходи и расходи обухватају: приходе и расходе од камата (независно од тога да ли су доспели и да ли се плаћају или приписују износу потраживања или обавезе на дан билансирања); приходе и расходе од курсних разлика; приходе и расходе из односа са матичним, зависним и осталим повезаним правним лицима; и остале финансијске приходе и расходе.

Приходи од дивиденди признају се као приход у години када се исте одобре за исплату.

Остали приходи и расходи

У оквиру осталих прихода (који укључују и приходе од усклађивања вредности остале имовине која се вреднује по фер вредности кроз Биланс успеха), поред других осталих прихода, исказују се добици који могу, али не морају да проистекну из уобичајених активности Друштва. Добици представљају повећање економских користи Друштва и као такви, по природи нису различити од других прихода.

У оквиру осталих расхода (који укључују и расходе по основу обезвређења остале имовине која се вреднује по фер вредности кроз Биланс успеха), поред других осталих расхода, исказују се и губици који могу, али не морају да проистекну из уобичајених активности Друштва.

h. Добици и губици

Добици представљају повећање економске користи, а обухватају приходе који се јављају у случају продаје сталне имовине по вредности већој од њихове књиговодствене вредности, затим нереализоване добитке по основу продаје тржишних хартија од вредности (у случају када се вредновање хартија од вредности врши по њиховим тржишним вредностима), као и добитке који настају при повећању књиговодствене вредности сталне имовине услед престанка деловања услова за смањење њихове вредности.

Губици настају по основу продаје имовине по ценама нижим од њене књиговодствене вредности, затим по основу расходања неотписаних основних средстава, по основу штета које се могу у целини или делимично надокнадити од осигуравајућих друштава, по основу примене принципа импаритета (умањење вредности имовине).

i. Оперативни лизинг

Оперативни (пословни) лизинг је лизинг односно закуп средстава код којег су све користи и ризици у вези са власништвом задржани код закуподавца, односно нису пренети на закупца.

Код пословног лизинга, плаћања лизинга се признају као расход, по праволинијској основи током трајања лизинга, осим ако нека друга систематска основа није примеренија за представљање временске структуре користи за корисника.

j. Финансијски лизинг

Финансијски лизинг је лизинг којим се преносе суштински сви ризици и користи који су повезани са власништвом над неким средством. По истеку периода лизинга право својине се може, али не мора пренети.

Корисници лизинга признају финансијски лизинг као средство и обавезу у својим билансима стања, у износима који су на почетку трајања лизинга једнаки фер вредности средстава која су предмет лизинга, или по садашњој вредности минималних плаћања за лизинг, ако је она нижа. Приликом израчунавања минималних плаћања за лизинг, дисконтна стопа је каматна стопа садржана у лизингу, ако се она може утврдити, а ако се не може утврдити, користи се инкрементална каматна стопа на задуживање. Сви иницијални директни трошкови корисника лизинга додају се износу који је признат као средство.

Минимална плаћања лизинга треба поделити између финансијског трошка и смањења неизмирене обавезе. Финансијски трошак треба алоцирати на све периоде током трајања лизинга, тако да се остварује константна периодична каматна стопа на преостали салдо обавезе.

Финансијски лизинг узрокује повећање трошкова амортизације за средства која се амортизују, као и финансијске расходе у сваком обрачунском периоду. Политика амортизације средстава која су предмет лизинга и која се амортизују треба да буде у складу са политиком амортизације средстава која су у власништву, а призната амортизација се израчунава у складу са МРС 16 „Некретнине, постројења и опрема“ и МРС 38 „Нематеријална имовина“. Уколико није сасвим извесно да ће корисник лизинга стећи право власништва над средством које је предмет лизинга до краја трајања лизинга, то средство се у потпуности амортизује у краћем периоду од: трајања лизинга или века трајања.

k. Нематеријална улагања

Нематеријално улагање је одредиво немонетарно средство без физичког садржаја:

- које служи за производњу или испоруку робе или услуга, за изнајмљивање другим лицима или се користи у административне сврхе;
- које друштво контролише као резултат прошлих догађаја; и
- од којег се очекује прилив будућих економских користи.

Нематеријална улагања чине: улагања у развој; концесије, патенти, лиценце и слична права; остала нематеријална улагања; нематеријална улагања у припреми и аванси за нематеријална улагања.

Набавка нематеријалних улагања у току године евидентира се по набавној вредности. Набавну вредност чини фактурна вредност увећана за све зависне трошкове набавке и све трошкове довођења у стање функционалне приправности. Цену коштања нематеријалних улагања произведених у сопственој режији чине директни трошкови и припадајући индиректни трошкови, који се односе на то улагање.

Након што се призна као средство, нематеријално улагање се исказују по набавној вредности или по цени коштања умањеној за укупан износ обрачунате амортизације и укупан износ губитака због обезвређења.

На дан сваког биланса стања Предузеће процењује да ли постоји нека индиција о томе да је средство можда обезвређено. Уколико таква индиција постоји, Предузеће процењује износ средства који може да се поврати. Ако је надокнадива вредност средства мања од његове књиговодствене вредности, књиговодствена вредност се своди на надокнадиву вредност и истовремено се смањују претходно формиране ревалоризационе резерве по основу тог средства. Ако нису формиране ревалоризационе резерве по основу средства чија је вредност умањена или су искоришћене за друге сврхе, за износ губитка од умањења вредности признаје се расход периода.

Ако на дан биланса стања постоје наговештаји да претходно признат губитак од умањења вредности не постоји или је умањен, врши се процена надокнадиве вредности тог средства. Губитак због умањења вредности признат у претходним годинама признаје се као приход, у случају да је примењен основни поступак вредновања нематеријалних улагања, односно као повећање ревалоризационе резерве уколико је примењен алтернативни поступак вредновања нематеријалних улагања, а књиговодствена вредност ове имовине се повећава до надокнадиве вредности.

Накнадни издатак који се односи на већ призната нематеријална улагања, приписује се исказаном износу тог средства, ако је вероватно да ће прилив будућих економских користи да буде већи од првобитно процењене стопе приноса тог средства.

Предузеће признаје у књиговодствену вредност нематеријалног улагања, трошкове замене неких делова тих ставки, у моменту када ти трошкови настану и када су задовољени критеријуми признавања из МРС 38 – „Нематеријална имовина“, (параграф 21).

Сваки други накнадни издатак признаје се као расход у периоду у коме је настао.

Нематеријална улагања престају да се исказују у билансу стања, након отуђивања или када је средство трајно повучено из употребе и када се од његовог отуђења не очекују никакве будуће економске користи.

Добици или губици који проистекну из расхоровања или отуђења утврђују се као разлика између процењених нето прилива од продаје и исказаног износа средства и признају се као приход или расход у билансу успеха.

I. Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема су материјална средства:

- која Предузеће држи за употребу у производњи или испоруку робе или пружање услуга, за изнајмљивање другим лицима или у административне сврхе;
- за која се очекује да ће се користити дуже од једног обрачунског периода; и
- чија је појединачна набавна цена у време набавке већа од просечне бруто зараде по запосленом у Републици, према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике.

Набавке некретнина, постројења и опреме у току године евидентирају се по набавној вредности.

Набавну вредност чини фактурна вредност набављених средстава увећана за све зависне трошкове набавке и све трошкове довођења у стање функционалне приправности. Цену коштања наведених средстава произведених у сопственој режији чине директни трошкови и припадајући индиректни трошкови, који се односе на то улагање.

Након што се признају као средства, некретнине, постројења и опрема, исказују се по набавној вредности или по цени коштања умањеној за укупан износ обрачунате амортизације и укупан износ губитака због обезвређења.

На дан сваког биланса стања Предузеће процењује да ли постоји нека индиција о томе да је средство можда обезвређено. Уколико таква индиција постоји, Предузеће процењује износ средства који може да се поврати. Ако је надокнадива вредност средства мања од његове књиговодствене вредности књиговодствена вредност се своди на надокнадиву вредност и истовремено се смањују претходно формиране ревалоризационе резерве по основу тог средства. Ако нису формиране ревалоризационе резерве по основу средства чија је вредност умањена или су искоришћене за друге сврхе, за износ губитка од умањења вредности признаје се расход периода.

Ако на дан биланса стања постоје наговештаји да претходно признат губитак од умањења вредности не постоји или је умањен, врши се процена надокнадиве вредности тог средства. Губитак због умањења вредности признат у претходним годинама признаје се као приход, у случају да је примењен основни поступак вредновања некретнина, постројења и опреме, односно као повећање ревалоризационе резерве уколико је примењен алтернативни поступак вредновања некретнина, постројења и опреме, а књиговодствена вредност се повећава до надокнадиве вредности.

Накнадни издатак који се односи на већ признате некретнине, постројења и опрему приписује се исказаном износу тог средства, ако је вероватно да ће прилив будућих економских користи да буде већи од првобитно процењене стопе приноса тог средства.

Предузеће признаје у књиговодствену вредност неке некретнине, постројења и опреме, трошкове замене неких делова тих ставки, у моменту када ти трошкови настану и када су задовољени критеријуми признавања из MPC 16 – „Некретнине, постројења и опрема“, (параграф 7).

Сваки други накнадни издатак признаје се као расход у периоду у коме је настао.

Шумско земљиште се исказује одвојено од вредности некретнине по набавној вредности, а накнадно вредновање се врши на исти начин као и за некретнине, постројења и опрему.

Не врши се амортизација земљишта.

Некретнине, постројења и опрема престају да се исказују у билансу стања, након отуђивања или када је средство трајно повучено из употребе и када се од његовог отуђења не очекују никакве будуће економске користи.

Добици или губици који проистекну из расхоровања или отуђења утврђују се као разлика између процењених нето прилива од продаје и исказаног износа средства и признају се као приход или расход у билансу успеха.

м. Инвестиционе некретнине

Инвестициона некретнина је део зграде у Месној заједници коју као некретнину Предузеће као власник држи ради остваривања зараде од издавања некретнине или ради увећања вредности капитала или ради и једног и другог, а не ради употребе за производњу или снабдевање робом или пружања услуга или за потребе административног пословања, или продаје у оквиру редовног пословања.

Почетно мерење инвестиционе некретнине врши се по набавној вредности или цени коштања. При почетном мерењу, зависни трошкови набавке се укључују у набавну вредност или цену коштања.

Након почетног признавања, инвестиционе некретнине се мере према њиховој поштеној вредности. Поштена вредност се мери као највероватнија цена која реално може да се добије на тржишту, на дан биланса стања. Процену инвестиционе некретнине је вршио независни проценитељ.

Добитак или губитак настао због промене поштене вредности инвестиционе некретнине укључује се у нето добитак или нето губитак периода у којем је настао.

п. Шуме и вишегодишњи засади

У складу са МРС 41, шуме су биолошка средства – живе биљке. Под шумом се подразумева површина земљишта већа од 5 ари, обрасла шумским дрвећем. Под шумом се подразумевају и шумски расадници у комплексу шума и семенске плантаже, као и заштитни појасеви дрвећа на површини мањој од 5 ари. Шумом се не сматрају одвојене групе шумског дрвећа на површини мањој од 5 ари, паркови у насељеним местима, као и дрвеће које се налази испод далековода и у коридору изграђеног далековода, без обзира на површину. Шуме се, у складу са МРС 41, вреднују приликом признавања и на датум сваког биланса стања по фер вредности умањеној за процењене трошкове продаје.

Вредност шума утврђује се у Општој основи газдовања шумама и Посебним основама газдовања шумама, у складу са Законом о шумама. Увећања вредности шума настају као резултат прираста дрвне масе, активирање шума и превођење из шума у припреми, куповина шума, улагање у шуме, док смањење вредности шума настаје као последица уништених шума од пожара, суша, елементарних непогода – ветроизвала. Смањење настаје и сечом шума која више не представља биолошко средство, односно намењена је продаји.

Од продајне вредности дрвне масе франко утоварене у возило, одбијају се ефективни трошкови, сече, израде и привлачења сортимената до шумског камионског пута, и тако се добија вредност, односно цена дрвета на пању, тј. вредност шума.

Вредност земљишта посебно се утврђује и узима се као цена пашњака – пољопривредног земљишта и осталог земљишта по фер (поштене) вредност.

о. Амортизација

Обрачун амортизације врши се од наредног дана у односу на дан стављања у употребу.

Амортизација се обрачунава пропорционалном методом, применом стопа које се утврђују на основу процењеног корисног века употребе средстава.

Основица за обрачун амортизације средства је набавна вредност без умањена за преосталу (резидуалну) вредност.

Преостала вредност је нето износ који Предузеће очекује да ће добити за средство на крају његовог корисног века трајања, по одбитку очекиваних трошкова отуђења.

Корисни век трајања, односно амортизационе стопе, преиспитују се периодично и ако су очекивања заснована на новим проценама значајно различита од претходних, обрачун трошкова амортизације за текући и будући период се коригују.

Метод обрачуна амортизације који се примењује преиспитује се периодично и уколико је дошло до значајне промене у очекиваном обрасцу трошења економских користи од тих средстава, метод се мења тако да одражава тај измењени начин. Када је таква промена метода обрачуна амортизације неопходна, онда се она рачуноводствено обухвата као промена рачуноводствене процене, а обрачунати трошкови амортизације за текући и будући период се коригују.

Амортизационе стопе, утврђене на основу процењеног корисног века употребе (без утврђивања резидуалног остатка) су:

Стопе амортизације за главне категорије некретнина и опреме, дате су у следећем прегледу:

	2019. у %	2018. у %
Грађевински објекти	1,3 до 14,86	1,3 до 14,86
Опрема –остала возила	10 до 35,581	10 до 35,581
Опрема –рачунар	10 до 30	10 до 30
Опрема –за птт	10 до 20	10 до 20
Опрема –остала опрема рибарства и шумарства	1,22 до 20	1,22 до 20
Опрема –остала опрема за ловство	11 до 20	11 до 20
Опрема – за трговину	15	15
Опрема –пловне направе	10 до 20	10 до 20
Опрема –за угоститељство и туризам	15	15
Опрема –мерни инструменти	20	20
Опрема –за производњу електричне енергије	11	11
Опрема –за заштиту и развој	7,83 до 20	7,83 до 20
Опрема –за протипожарну заштиту	12,5	12,5
Опрема –за загревање и вентилацију	20	20
Опрема – путнички аутомобили	10 до 20	10 до 20

Опрема –теренска возила	14,3 до 20	14,3 до 20
Канцеларијски намештај	12,5 до 33,33	12,5 до 33,33

Примењене стопе за амортизацију нематеријалних улагања су следеће:

	2019	2018
Нематеријална улагања и лиценце за софтвере	20% -100%	20%

Обрачун амортизације за пореске сврхе врши се у складу са Законом о порезу на добит предузећа Републике Србије и Правилником о начину разврставања сталних средстава по групама и начину утврђивања амортизације за пореске сврхе, што резултира у одложеним порезима (Напомена 6.8.).

р. Умањење вредности имовине

Сагласно усвојеној рачуноводственој политици, руководство Предузећа проверава на сваки дан биланса стања да ли постоје индикатори губитка вредности имовине. У случају да такви индикатори постоје, Друштво процењује надокнадиву вредност имовине.

Надокнадиви износ одређен је као виши од нето продајне цене и вредности у употреби. Нето продајна цена је износ који се може добити приликом продаје имовине у трансакцији између две вољне независне стране, умањена за трошкове продаје, док вредност у употреби представља садашњу вредност процењених будућих новчаних токова за које се очекује да ће настати из континуиране употребе имовине кроз њен економски век трајања те продаје на крају века трајања. Надокнадиви износ се процењује за свако засебно средство или, ако то није могуће, за јединицу која ствара новац којој то средство припада. Где књиговодствени износ прелази тај процењени надокнадиви износ, вредност имовине је умањена до њеног надокнадивог износа. Губитак због обезвређења се признаје у износу разлике, на терет расхода сагласно МРС 36 „Умањење вредности имовине“.

Goodwill се тестира на умањење вредности једном годишње или чешће уколико догађаји или промене околности указују да би нето књиговодствена вредност могла бити умањена.

q. Залихе

Залихе робе и материјала се мере по набавној вредности. Набавну вредност чине сви трошкови набавке за довођење залиха на њихово садашње место и стање. Трошкови набавке залиха обухватају куповну цену, увозне дажбине и друге обавезе (осим оних које Друштво може накнадно да поврати од пореских власти), трошкове превоза, манипулативне трошкове и друге трошкове који се могу директно приписати набавци. Попуст, рабати и друге сличне ставке се одузимају при утврђивању трошкова набавке. Курсне разлике настале од дана преузимања залиха до дана плаћања обавеза у страној валути и трошкови камата нису укључени у трошак набавке.

Израз залиха материјала и робе се евидентира методом просечне пондерисане цене .

Залихе недовршене производње и готових производа се мере по цени коштања, односно по нето продајној вредности, ако је нижа. Цену коштања чине сви трошкови конверзије и други настали трошкови неопходни за довођење залиха на њихово садашње место и стање, односно:

- трошкови директног рада;
- трошкови директног материјала и
- индиректни, односно општи производни трошкови.

У вредност залиха недовршене производње и готових производа не улазе, већ представљају расход периода:

- неуобичајено велико расипање материјала, радне снаге или други трошкови производње;
- трошкови складиштења, осим ако ти трошкови нису неопходни у процесу производње пре наредне фазе производње;
- режијски трошкови администрације који не доприносе довођењу залиха на садашње место и у садашње стање; и
- трошкови продаје.

Нето продајна вредност представља процењену продајну вредност, умањену за процењене трошкове продаје и процењене трошкове довршења (код недовршене производње). Уколико је нето продајна вредност залиха недовршене производње и готових производа нижа од њихове цене коштања, врши се делимичан отпис до нето продајне вредности.

Терећењем осталих расхода врши се исправка вредности залиха у случајевима када се оцени да је потребно свести вредност залиха на њихову нето продајну вредност. Оштећене залихе и залихе које по квалитету не одговарају стандардима се у потпуности отписују.

Залихе услуга чине директни трошкови и индиректни трошкови настали у вези са пружањем услуга. Директни трошкови услуга су директни трошкови рада особља које директно учествује у пружању услуга, директни трошкови материјала и остали директни трошкови, као што је ангажовање спољних експерата и слично. Индиректни трошкови услуга су трошкови помоћног материјала, енергије утрошене за пружање услуге, амортизација и одржавање опреме која се користи приликом пружања услуге и сл.

Залихе робе у малопродаји исказују се по продајној цени у току године. На крају обрачунског периода врши се свођење вредности залиха на набавну вредност путем алокације реализоване разлике у цени и пореза на додату вредност, обрачунатих на просечној основи, на вредност залиха у стању на крају године и набавну вредност продате робе.

2.1. Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља

Предузеће одмерава сталну имовину (или групу за отуђење) класификовану као имовина које се држи за продају, по нижем од следећа два износа: по књиговодственој вредности или фер вредност умањеној за трошкове продаје.

2.2. Финансијски инструменти

Финансијски пласмани представљају финансијска средства која се приликом почетног признавања мере по њиховој набавној вредности која представља поштену вредност надокнаде

која је дата за њих. Трошкови трансакције се укључују у почетно мерење свих финансијских средстава.

За потребе мерења финансијског средства након почетног признавања, финансијска средства се класификују у четири категорије:

- (а) финансијска средства која се држе ради трговања, почетно призната по фер вредности кроз добит или губитак;
- (б) улагања која се држе до рока доспећа;
- (ц) зајмови и потраживања који су потекли од стране друштва и који се не држе ради трговања и
- (д) финансијска средства која су расположива за продају.

Финансијски инструменти у складу са МРС 39 – Финансијски инструменти: Признавање и одмеравање, обухватају следеће категорије финансијских инструмената:

- (а) Финансијско средство или финансијска обавеза по фер вредности кроз биланс успеха;
- (б) Инвестиције које се држе до доспећа;
- (ц) Кредити (зајмови) и потраживања;
- (д) Финансијска средства расположива за продају;

2.2.1. Финансијско средство или финансијска обавеза по фер вредности кроз биланс успеха

У ову категорију спадају финансијско средство или финансијска обавеза чије се промене фер вредности евидентирају кроз приходе или расходе у билансу успеха. Финансијско средство или финансијска обавеза класификована у ову категорију треба да испуне било који од следећих услова:

- (а) класификовано је као оно које се држи ради трговања. Финансијско средство или финансијска обавеза се класификује као оно које се држи ради трговања ако је:

/I/ стечено или настало првенствено ради продаје или поновне куповине у блиској будућности;

/II/ део портфеља идентификованих финансијских инструмената којима се заједно управља и за које постоји доказ о недавном актуелном моделу краткорочног остварења добити; или

/III/ дериват (осим деривата који је инструмент хеџинга).

- (б) после почетног признања назначен је од стране Предузеће по фер вредности кроз биланс успеха. Ентитет може вршити ово назначавање само када то резултира поузданијим и релевантнијим информацијама, будући да се

/I/ елиминише или у значајној мери отклања недоследност одмеравања или признавања која би иначе настала услед одмеравања средстава или обавеза или признавања добитака или губитака по различитим основама; или

/II/ групом финансијских средстава, финансијских обавеза или обома се управља и њихове перформансе се процењују на основу фер вредности, у складу са документованим стратегијом управљања ризиком или инвестирања, и информације о групи се интерно сачињавају према тој основи за кључне руководиоце Предузеће (као што је дефинисано у МРС 24 Обелодањивања повезаних страна, на пример за управни одбор или генералног директора Друштва.

2.2.2. *Кредити (зајмови) и потраживања*

Зајмови (кредити) и потраживања су недериватна финансијска средства са фиксним или одредивим исплатама која нису котирана на активном тржишту осим:

(а) средства која Предузеће намерава да прода одмах или у кратком року и која би онда била класификована као средства која се држе ради трговања и она која Друштво после почетног признавања назначи по фер вредности кроз биланс успеха;

(б) она која Предузеће после почетног признавања назначи као расположива за продају; или

(ц) она за која ималац не може у значајној мери повратити своју целокупну почетну инвестицију, осим ако то није због погоршања кредита, и која ће бити класификована као расположива за продају.

Учешће стечено у пакету средстава која нису зајмови (кредити) или потраживања (на пример учешће у заједничком фонду или сличним фондовима) није зајам (кредит) или потраживање.

2.3. **Краткорочна потраживања и пласмани**

Краткорочна потраживања обухватају потраживања од купаца – зависних и других повезаних правних лица и осталих купаца у земљи и иностранству по основу продаје производа, робе и услуга.

Краткорочни пласмани обухватају кредите, хартије од вредности и остале краткорочне пласмане са роком доспећа, односно продаје до годину дана од дана чинидбе, односно од дана биланса.

Краткорочна потраживања од купаца мере се по вредности из оригиналне фактуре. Ако се вредност у фактури исказује у страниој валути, врши се прерачунавање у извештајну валуту по средњем курсу важећем на дан трансакције. Промене девизног курса од датума трансакције до датума наплате потраживања исказују се као курсне разлике у корист прихода или на терет расхода. Потраживања исказана у страниој валути на дан биланса прерачунавају се према важећем средњем курсу НБС, а курсне разлике признају се као приход или расход периода.

Краткорочни финансијски пласмани који се не држе ради трговања мере се по амортизованој вредности, не узимајући у обзир намеру Предузећа да их држе до доспећа.

Уколико постоји вероватноћа да Предузећа неће бити у стању да наплати све доспеле износе (главницу и камату) према уговорним условима за дате кредите, потраживања или улагања која се држе до доспећа која су исказана по амортизованој вредности, настао је губитак због обезвређивања или ненаплаћених потраживања.

Отпис краткорочних потраживања и пласмана код којих постоји вероватноћа ненаплативости врши се индиректним отписивањем, док се у случајевима када је немогућност наплате извесна и документована, отпис, у целини или делимично, врши директним отписивањем.

Вероватноћа немогућности наплате утврђује се у сваком конкретном случају на основу документованих разлога (стечај, односно ликвидација дужника, презадуженост, отуђење имовине, принудно поравнање, ванпарнично поравнање, застарелост, судско решење, акт управног органа, као и у другим случајевима за која Предузеће поседује веродостојну документацију о ненаплативости.)

2.4. Готовински инструменти и готовина

Готовински еквиваленти и готовина укључују средства на рачунима код банака, готовину у благајни, као и високо ликвидна средства са првобитним роком доспећа до три месеца или краће, а која се могу брзо конвертовати у познате износе готовине, уз безначајан ризик од промене вредности.

Обавезе

Обавеза је резултат прошлих трансакција или догађаја, чије измирење обично подразумева одрицање од економских користи (ресурса) Друштва да би се задовољио захтев друге стране.

Сходно релевантним одредбама Оквира, обавеза се признаје у билансу стања:

- када је вероватно да ће одлив ресурса који садрже економске користи имати за резултат измирење садашње обавезе и
- када износ за измирење може поуздано да се одмери.

Поред наведеног, при признавању се уважава начело опрезности, под којим се подразумева укључивање опреза при процењивању, тако да имовина и приходи нису прецењени, а обавезе или трошкови потцењени. Међутим, начело опрезности не треба да резултира стварањем скривених резерви (на пример, као последица намерно прецењених обавеза или трошкова), обзиром да у том случају финансијски извештаји не би били неутрални и, стога, не би били поуздани.

Обавезама се сматрају: дугорочне обавезе (обавезе према повезаним правним лицима; дугорочни кредити и зајмови у земљи и иностранству, обавезе по дугорочним хартијама од вредности, обавезе по основу финансијског лизинга и остале дугорочне обавезе), краткорочне финансијске обавезе (краткорочни кредити и зајмови од повезаних правних лица, краткорочни кредити и зајмови у земљи и иностранству, део дугорочних кредита и зајмова, као и других обавеза које доспевају до једне године и остале краткорочне финансијске обавезе), краткорочне обавезе из пословања (добављачи и остале обавезе из пословања) и остале краткорочне обавезе.

Краткорочним обавезама се сматрају обавезе за које се очекује да ће бити измирене у року до годину дана од датума биланса стања, укључујући и део дугорочних обавеза које испуњавају наведени услов, док се дугорочним обавезама сматрају обавезе чије се измирење очекује у дужем року.

За обавезе исказане у страној валути, као и обавезе са валутном клаузулом се врши прерачунавање у функционалну валуту по средњем курсу важећем на дан трансакције. Промене курса до датума измирења исказују се као позитивне (негативне) курсне разлике. Обавезе у страној валути се на датум биланса стања прерачунавају према важећем курсу, а курсне разлике се признају као приходи или расходи периода.

2.5. Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална средства

Резервисања се признају и врше када Предузеће има законску или уговорену обавезу као резултат прошлих догађаја и када је вероватно да ће доћи до одлива ресурса како би се измирила обавеза и када се може поуздано проценити износ обавезе.

Дугорочно резервисање се признаје када: а) Предузеће има обавезу (правну или стварну) која је настала као резултат прошлог догађаја, б) је вероватно да ће одлив ресурса који садрже економске користи бити потребан за измирење обавеза, и ц) износ обавезе може поуздано да се процени. Уколико ови услови нису испуњени резервисање се не признаје.

Дугорочна резервисања обухватају резервисања за трошкове обнављања природних богатстава, резервисања за задржане кауције и депозите, резервисања за трошкове реструктурирања предузећа, резервисања за пензије, и остала дугорочна резервисања за покриће обавеза (правних или стварних), насталих као резултат прошлих догађаја, за које је вероватно да ће изазвати одлив ресурса који садрже економске користи, ради њиховог измиривања и које се могу поуздано проценити (на пример, спорови у току), као и резервисања за издате гаранције и друга јемства.

Дугорочна резервисања за трошкове и ризике прате се по врстама, а њихово смањење, односно укидање врши се у корист прихода.

Резервисања се не признају за будуће пословне губитке.

Резервисања се разликују од других обавеза као што су, на пример, обавезе према добављачима и обрачунате обавезе, јер је код њих присутна неизвесност у погледу рока настанка или износа будућих издатака који су потребни за измирење.

Мерење резервисања врши се у износу који је признат као резервисање и он представља најбољу процену издатака који је потребан за измирење садашње обавезе на дан биланса стања.

Резервисања се испитују на дан сваког биланса стања и коригују тако да одражавају најбољу садашњу процену. Ако више није вероватно да ће одлив ресурса који представљају економске користи бити потребан за измирење обавезе, резервисање се укида.

Резервисања се испитују на дан сваког биланса стања и коригују тако да одражавају најбољу садашњу процену. Ако више није вероватно да ће одлив ресурса који представљају економске користи бити потребан за измирење обавезе, резервисање се укида.

Тамо где је учинак временске вредности новца значајан, износ резервисања представља садашњу вредност издатака за које се очекује да ће бити потребни за измирење обавезе.

Резервисање за трошкове обнављања природног богатства обухватају:

- резервисања за обнављање земљишта и обнављање (репродукцију) шума.

Одредбама Закона о шумама прописано је да средства за репродукцију шума издвајају корисници шума.

Средства за репродукцију шума користе се за финансирање радова просте и проширене репродукције:

- под простом репродукцијом шума, у смислу овог закона, подразумева се: припрема земљишта за природно подмлађивање; попуњавање, нега и чишћење састојина, пошумљавање површина насталих чистом сечом као редовним видом обнављања шума или дејством елементарних непогода; заштита шума од штетног деловања човека, биљних болести и штеточина и пожара; чување шума од бесправног коришћења и самовласног заузимања; производња шумског семена и садног материјала, изградња шумских саобраћајница за потребе просте репродукције шума; одабирање и обележавање стабала за сечу и израда основа и других пројеката и планова газдовања шумама;

- под проширеном репродукцијом шума, у смислу овог закона, подразумева се: пошумљавање необраслог шумског земљишта; реконструкција и мелиорација деградираних шума, шикара и шибљака (превођење шума у виши узгојни облик, замена врста дрвећа, подизање интензивних засада брзорастућих врста дрвећа и заштитних појасева на новим површинама); производња шумског семена и садног материјала; изградња шумских саобраћајница и израда пројеката и планова за потребе проширене репродукције.

Средства за репродукцију шума које се природно обнављају, односно средства за амортизацију интензивних шумских засада издваја корисник, односно сопственик шума, у складу са основом за газдовање шумама. Наведена средства користе се првенствено за одржавање шума и израду

планова газдовања шумама, а неутрошена средства у текућој години морају се искористити као учешће у финансирању мера утврђених програмима развоја шумарства, односно годишњим програмима коришћења средстава у наредној години. Основицу за обрачун средстава за репродукцију, чини тржишна вредност израђених дрвних сортимената на месту сече, на коју се примењује стопа од најмање 15%.

Резервисања за отпремнине и јубиларне награде се одмеравају по садашњој вредности очекиваних будућих одлива применом дисконтне стопе која одражава камату на висококвалитетне хартије од вредности које су исказане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене (Напомена 6.14.).

Потенцијалне обавезе се не признају у финансијским извештајима, али се обелодањују у напоменама уз финансијске извештаје, осим ако је вероватноћа одлива ресурса који садрже економске користи веома мала.

Предузеће не признаје потенцијална средства у финансијским извештајима већ их обелодањује у напоменама уз финансијске извештаје, уколико је прилив економских користи вероватан.

2.6. Накнаде запосленима

2.6.1. Порези и доприноси за обавезно социјално осигурање

У складу са прописима који се примењују у Републици Србији, Предузеће је обавезно да уплаћује доприносе разним државним фондовима за социјалну заштиту. Ове обавезе укључују доприносе на терет запослених и на терет послодавца у износима који се обрачунавају применом законом прописаних стопа. Предузеће има законску обавезу да изврши обуставу обрачунатих доприноса из бруто зарада запослених и да за њихов рачун изврши пренос обустављених средстава у корист одговарајућих државних фондова. Доприноси на терет запослених и на терет послодавца књиже се на терет трошкова у периоду на који се односе. У 2014. години код зарада, обзиром да се ради о зарадама у јавном сектору, вршено је умањивање зарада на основу Закона о умањењу нето прихода у јавном сектору („Сл.гласник РС“, бр. 108/13) и на основу истог Закона донетог Правилника о начуну умањивања нето прихода запосленог у јавном сектору („Сл.гласник РС“, бр. 115/13,8/14).

2.6.2. Обавезе по основу отпремнина и јубиларних награда

У складу са Законом о раду („Службени гласник РС“ број 61/05,61/05,54/09,32/13 и 75/14) и Уговорима о раду, Предузеће је у обавези да исплати отпремнине приликом одласка у пензију у висини 2 месечне бруто зараде коју је запослени остварио у месецу који претходи месецу у коме се исплаћује отпремнина, које при том не могу бити мање од 2 месечне просечне бруто зараде исплаћене у Предузећу у месецу који претходи месецу у коме се исплаћује отпремнина.

Поред тога, Предузеће може да исплати и јубиларне награде и то: једну просечну бруто зарadu по запосленом за 10 година радног стажа у предузећу, две просечне бруто зараде за 20 година рада у предузећу и три просечне бруто зараде за 30 година рада у предузећу. Јубиларне награде одређује се на основу броја година које је запослени провео у Предузећу.

Обрачун и исказивање дугорочних обавеза по основу отпремнина извршено је коришћењем метода садашње вредности будућих очекиваних исплата, на основу обрачуна Предузећа.

Предузеће јубиларне награде измирује на терет текућих расхода. Руководство Предузећа сматра да садашња вредност дефинисаних дугорочних накнада запосленима није материјално значајна,

те приложени финансијски извештаји не садрже резервисања по горе наведеном основу у висини њихове садашње вредности, у складу са захтевима МРС 19 „Накнаде запосленима“.

2.6.3. *Учешће у добити запослених*

Предузеће признаје обавезе и трошак за учешће у добити запослених у складу са Одлуком Надзорног одбора на коју сагласнод даје оснивач - Влада Републике Србије.

2.7. **Порез на добитак**

2.7.1. *Текући порез*

Порез на добитак представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са одредбама Закона о порезу на добит предузећа Републике Србије. Порез на добитак обрачунат је по стопи од 15% на пореску основицу која је приказана у пореском билансу, након умањења за искоришћене пореске кредите. Опорезива основица укључује добитак исказан у билансу успеха, који је коригован у складу са пореским прописима Републике Србије.

Закон о порезу на добит предузећа обавезнику који изврши улагања у основна средства признаје право на порески кредит у висини од 20% извршеног улагања, с тим што порески кредит не може бити већи од 33% обрачунатог пореза у години у којој је извршено улагање. Неискоришћени део пореског кредита може се пренети на рачун пореза на добит из будућих обрачунских периода, али не дуже од десет година. Губици из текућег периода могу се користити за умањење пореске основице будућих обрачунских периода, али не дуже од 5 година.

2.7.2. *Одложени порез*

Одложени порез на добитак се обрачунава за све привремене разлике између пореске основе имовине и обавеза и њихове књиговодствене вредности. Тренутно важеће пореске стопе на дан биланса су коришћене за обрачун износа одложеног пореза. Одложене пореске обавезе признају се за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства признају се за одбитне привремене разлике и за ефекте пренетог губитка и неискоришћених пореских кредита из претходних периода до нивоа до којег је вероватно да ће постојати будући опорезиви добици на терет којих се одложена пореска средства могу искористити.

Текући и одложени порези признају се као приходи и расходи и укључени су у нето добитак периода.

2.8. **Информације о сегментима**

Пословни сегмент представља део имовине и пословних активности које обезбеђују производе или услуге које подлежу ризицима и користима различитим од оних у неким другим пословним сегментима. Географски сегмент обезбеђује производе или услуге унутар одређеног привредног окружења који подлежу ризицима и користима различитим од оних сегмената који послују у неким другим привредним окружењима. Кључеви за алокацију заједничких трошкова су одређени на бази најбољих процена руководства Предузећа.

2.9. Правична (фер) вредност

Пословна политика Предузећа је да обелодани информације о правичној вредности активе и пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вредност значајно разликује од књиговодствене вредности. У Републици Србији не постоји довољно тржишног искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске активе и пасиве, пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, правичну вредност није могуће поуздано утврдити у одсуству активног тржишта. Руководство Предузећа врши процену ризика и у случајевима када се оцени да вредност по којој се имовина води у пословним књигама неће бити реализована врши исправку вредности.

2.10. Државна давања

Државна давања представљају помоћ државе у облику преноса ресурса Предузећа по основу испуњених извесних услова у прошлости или будућности који се односе на пословне активности Предузећа. Она искључују оне облике државне помоћи који се не могу у разумној мери вредносно исказати као и трансакције са државом које се не могу разликовати од уобичајених пословних трансакција Предузећа. Државна давања се признају када постоји оправдано уверење да ће се Предузеће придржавати услова повезаних са давањима и да ће давање бити примљено.

Државно давање се признаје као приход током периода неопходних за сучељавање, на систематској основи, са повезаним трошковима које треба покрити из тог прихода.

Државно давање које се прима као надокнада за настале расходе или губитке или у сврху пружања директне финансијске подршке Друштву са којом нису повезани будући трошкови се признаје као приход периода у којем се прима.

Државна давања повезана са средствима, укључујући немонетарна давања по фер вредности, исказују се у билансу стања или као одложени приход по основу давања, или одузимањем износа давања приликом израчунавања књиговодствене вредности средства.

3. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА И КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА

Друштво је у свом редовном пословању у различитом обиму изложено одређеним финансијским ризицима и то:

- кредитни ризик,
- тржишни ризик (који обухвата ризик од промене курса страних валута, ризик од промене каматних стопа и ризик од промене цена) и
- ризик ликвидности.

Управљање ризицима у Предузећу је усмерено на минимизирање потенцијалних негативних утицаја на финансијско стање и пословање Предузећа у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта.

ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА

Састављање финансијских извештаја у складу примењеним оквиром за извештавање захтева од руководства коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентирани вредности средстава и обавеза, као и прихода и расхода у току извештајног периода. Ове процене и претпоставке су засноване на претходном искуству, као и различитим информацијама расположивим на дан састављања финансијских извештаја, а које делују реално и разумно у датим околностима. На бази ових информација се формира претпоставка о вредности средстава и обавеза, коју није могуће непосредно потврдити на бази других информација. Стварна вредност средстава и обавеза може да одступа од вредности која је процењена на овај начин.

Процене, као и претпоставке на основу којих су процене извршене, су предмет редовних провера. Ревидиране рачуноводствене процене се приказују за период у којем су ревидиране, у случају да процена има утицај само на дати период, или за период у којем су ревидиране и за будуће периоде, у случају да ревидирање утиче на текући и на будуће периоде.

Информације о областима код којих је степен процене највећи и које могу имати најзначајнији ефекат на износе признате у финансијским извештајима Друштва, дате су у даљем тексту.

Користан век трајања некретнина, постројења и опреме и стопе амортизације

Одређивање корисног века трајања некретнина, постројења и опреме се заснива на претходном искуству са сличним средствима, као и на антиципираном техничком развоју и променама на које утиче велики број економских или индустријских фактора. Адекватност одређеног корисног века трајања се преиспитује на годишњем нивоу или када год постоји индикација да је дошло до значајне промене фактора који су представљали основ за одређивање корисног века трајања.

Обезвређење вредност нефинансијске имовине

На дан биланса стања, руководство Друштва анализира вредности по којима су приказане некретнине, постројења и опрема Друштва. Уколико постоји индикација да је неко средство обезвређено, надокнадив износ те имовине се процењује како би се утврдио износ обезвређења. Уколико је надокнадиви износ неког средства процењен као нижи од вредности по којој је то средство приказано, постојећа вредност тог средства се умањује до висине надокнадиве вредности.

Обезвређење потраживања од купаца и осталих потраживања

Друштво обрачунава обезвређење сумњивих потраживања на основу процењених губитака који настају, јер купци нису у могућности да изврше тражена плаћања. У процени одговарајућег износа губитка од обезвређивања за сумњива потраживања, Друштво се ослања на старост потраживања, раније искуство са отписом, бонитет купаца и промене у условима плаћања. Ово захтева процене везане за будуће понашање купаца и тиме изазване будуће наплате у готовини. Стварни ниво потраживања која су наплаћена може да се разликује од процењених нивоа наплате, што може позитивно или негативно да се одрази на резултате пословања.

Резервисање по основу судских спорова

Друштво је укључено у одређени број судских спорова који проистичу из његовог свакодневног пословања и односе се на питања која се тичу радних односа, а која се решавају или разматрају у току регуларног пословања. Друштво процењује вероватноћу негативних исхода ових питања, као и износе вероватних или разумних процена губитака. Разумне процене обухватају просуђивање руководства након разматрања информација које укључују обавештења, поравнања, процене од стране правног сектора, доступне чињенице, идентификацију потенцијалних одговорних страна и њихове могућности да допринесу решавању, као и претходно искуство. Резервисање за судске спорове се формира када је вероватно да постоји обавеза чији се износ може поуздано проценити пажљивом анализом. Потребно резервисање се може променити у будућности због нових догађаја или добијања нових информација.

Питања која су или потенцијалне обавезе или не задовољавају критеријуме за резервисање се обелодањују, осим ако је вероватноћа одлива ресурса који садрже економске користи веома мала.

Одложена пореска средства

Одложена пореска средства призната су као резултат разлике у стопама амортизације за рачуноводствене и пореске сврхе. Значајна процена одложених средстава од стране руководства Друштва је неопходна да би се утврдио износ одложених пореских средстава које се могу признати, на основу периода и висине будућих опорезивих добитака и стратегије планирања пореске стратегије.

Фер вредност

Пословна политика Друштва је да обелодани информације о фер вредности активе и пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се фер вредност значајно разликује од књиговодствене вредности. У Републици Србији не постоји довољно тржишног искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске активе и пасиве пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. И поред наведеног, ова проблематика у Друштву није занемарена, већ руководство врши континуиране процене, уважавајући ризике, и када се процени да је надокнадива (фер или употребна) вредност средстава у пословним књигама Друштва прецењена, врши се исправка вредности.

Накнаде запосленима након прекида радног односа и друге накнаде предвиђене законом и интерним актима

Трошкови утврђених накнада запосленима након прекида радног односа, односно одласка у пензију након испуњених законских услова утврђују се применом актуарске процене. Актуарска процена укључује процену дисконтне стопе, будућих кретања зарада, стопе морталитета и будућих повећања накнаде по одласку у пензију. Због дугорочне природе ових планова, значајне неизвесности утичу на исход процене.

4. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА И КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА

Друштво је у свом редовном пословању у различитом обиму изложено одређеним финансијским ризицима и то:

- кредитни ризик,
- тржишни ризик (који обухвата ризик од промене курса страних валута, ризик од промене каматних стопа и ризик од промене цена) и
- ризик ликвидности.

Управљање ризицима у Предузећу је усмерено на минимизирање потенцијалних негативних утицаја на финансијско стање и пословање Предузећа у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта.

4.1. Кредитни ризик

Кредитни ризик је ризик да ће једна страна у финансијском инструменту, неиспуњењем своје обавезе, проузроковати финансијски губитак друге стране.

Кредитни ризик настаје код готовине и готовинских еквивалената, депозита у банкама и финансијским институцијама, потраживања од правних и физичких лица и преузетих обавеза.

У складу са усвојеном кредитном политиком Предузећа анализира се кредитни бонитет сваког новог појединачног купца пре него што му се понуде стандардни услови продаје. Такође, код продаје дрвних сортимената на пању, као обезбеђење за извршење уговорних обавеза уговара се поред авансне уплате по уговору на више рата и 10% финансијског обезбеђења од уговореног износа (депозит) одмах по склапању уговора.

4.2. Тржишни ризик

Ризик да ће фер вредност или будући токови готовине финансијског инструмента флукуирати услед промена тржишних цена. Тржишни ризик се састоји од три врсте ризика:

- валутног ризика,
- ризика каматне стопе и
- других ризика од промене цене.

4.2.1. Ризик од промене курса страних валута

Валутни ризик је ризик од флукуирања фер вредности или будућих токова готовине финансијског инструмента услед промене девизног курса.

Валутни ризик (или ризик од курсних промена) се јавља код финансијских инструмената који су означени у страној валути, то јест у валути која није функционална валута у којој су они одмерени.

4.2.2. Ризик од промене каматних стопа

Ризик од промене каматних стопа је ризик да ће фер вредност или будући токови готовине финансијског инструмента флукуирати услед промена тржишних каматних стопа.

Ризик од каматне стопе се јавља код каматносног финансијског инструмента признатих у билансу стања (на пример, кредити и потраживања и емитовани дужнички инструменти) и код неких финансијских инструмента који нису признати у билансу стања (на пример, неким обавезама по кредитима).

4.2.3. Ризик од промене цена

Ризик од промене цена је ризик да ће фер вредност или будући токови готовине финансијског инструмента флукуирати због промена тржишних цена (које нису оне које настају од ризика каматне стопе или валутног ризика), било да су те промене проузроковане факторима специфичним за појединачни финансијски инструмент или његовог емитента, или да фактори утичу на све сличне финансијске инструменте којима се тргује на тржишту

Ризик од промене цена се јавља код финансијских инструмента због промена, на пример, цена робе или цена капитала.

4.3. Ризик ликвидности

Ризик ликвидности је ризик да ће Предузеће имати потешкоћа у измирењу обавеза повезаних са финансијским обавезама. Предузеће управља својом ликвидношћу са циљем да, колико је могуће, увек има довољно средстава да измири своје доспеле обавезе, без неприхватљивих губитака и угрожавања своје репутације.

4.4. Кључне рачуноводствене процене и претпоставке

Рачуноводствене процене и просуђивања се континуирано вреднују и заснивају се на историјском искуству и другим факторима, укључујући очекивања будућих догађаја за које се верује да ће у датим околностима бити разумна.

На дан извештавања, руководство Предузећа анализира вредности по којима су приказана нематеријална улагања и некретнине, постројења и опрема предузећа. Уколико постоји идиција да је неко средство обезвређено, надокнадив износ те имовине се процењује како би се утврдио износ обезвређења. Уколико је надокнадив износ неког средства процењен као нижи од вредности по којој је то средство приказано, постојећа вредност тог средства се умањује до висине надокнадиве вредности.

Предузеће при састављању финансијског извештаја за 2019. годину, нема корекције почетног стања и нераспоређене добити из ранијег периода, јер није имало материјално значајних грешака.

БИЛАНС УСПЕХА

4.5. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ

Предузеће је у извештајном периоду остварило следеће приходе:

	2019. РСД хиљада	2018. РСД хиљада
Домаће тржиште		
Приходи од продаје производа и робе	87	79
Укупно	87	79
Приходи по фактурама на домаћем тржишту	3	1
Приходи од продаје услуга и производа ловства	5.515	3.719
Приход од услуга презентације	952	1.287
Свега	6.470	5.007
Укупно	6.470	5.007

4.6. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	2019. РСД хиљада	2018. РСД хиљада
Приходи од премија, субвенција, дотација, регреса, компензација и повраћаја пореских дажбина	23.380	18.479
Приход од донација	66	805
Приходи по основу условљених субвенција	3.799	3.302
Укупно	27.245	22.586
Приходи од закупнина	266	711
Приходи од чланарина и накнада за коришћење простора Националног парка Ђердап	94.363	88.731
Остали пословни приходи	11	0
Укупно	94.640	89.442
Укупно (6.1+6.2)	128.442	117.114

4.7. ПОВЕЋАЊЕ/(СМАЊЕЊЕ) ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА УЧИНАКА

У извештајном периоду промене на залихама недовршене производње и готових производа је следеће:

	2019. РСД хиљада	2018. РСД хиљада
Недовршена производња на дан 31. децембра 2018.	0	0
Недовршена производња на дан 31. децембра 2019.	0	0
Готови производи на дан 31. децембра 2018.	0	0
Готови производи на дан 31. децембра 2019.	0	0
Минус:	0	0
Недор. произ. на дан 31.12.2019. смањење(2019.смањење)	0	0
Готови про. на дан 31. 12. 2019. смањење (2019.повећање)	0	0
Укупно		

Предузеће је променило начин коришћења шума са изработом у сопственој режији на продају дрвних сортимената „на пању“ – у шуми, што представља продају материјала, а не готових производа. Из наведених разлога нема прихода ни стања, како недовршене производње тако ни готових производа.

4.8. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА

У извештајном периоду предузеће је остварило следеће трошкове материјала:

	2019.	2018.
	РСД хиљада	РСД хиљада
Набавна вредност продате робе на велико	73	79
Укупно	73	79
Трошкови материјала за израду	2.365	2.209
Трошкови осталог материјала (режијског)	1.621	1.505
Трошкови резервних делова	2.834	3.165
Трошкови једнократног отписа алата и инвентара	2.869	10.510
Укупно	9.689	17.389
Трошкови горива и енергије	10.508	10.294
Укупно	10.508	10.294

4.9. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

Трошкови зарада у 2019. години чине појединачне зараде, као и планирани укупни број запослених у 2019. години а у складу са Законом о утврђивању максималне зараде у јавном сектору („Сл. гласник РС“ број 68/15, 81/2016 – УС и 95/18) и Законом о привременом уређивању основица за обрачун и исплату зараде, односно зарада и других примања корисника јавних средстава („Сл. гласник РС“, бр. 116/2014 и 95/2018). Законом о привременом уређивању основица за обрачун и исплату зараде, односно зарада и других примања корисника јавних средстава („Сл. гласник РС“, бр. 116/2014 и 95/2018) прописано је смањење зарада запослених у јавном сектору, почевши од новембра месеца 2014. године. Основица за обрачун и исплату зарада без пореза и доприноса исплаћена за октобар месец се умањује за 10%, почев од зараде за новембар 2014. године, уз услов да је већа од 25.000,00 динара, односно умањење не може бити веће од тог износа. Изменама закона крајем 2018. године, од 01.01.2019. године уместо досадашњих 10% зарада запослених се умањује 5%, односно умањење које је било 10% самњује се на 5%. Поред основне зараде запосленима се исплаћује и накнада за исхрану у току рада, регрес за коришћење годишњег одмора, увећање зараде по основу временаведеног на раду, за сваку годину рада остварену код послодавца (минули рад) у складу са Законом о раду и Уговорима о раду.

Накнаде физичким лицима по основу осталих уговора представљају Уговоре са осталим физичким лицима који по Закону о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС“, бр. 24/01, 80/02, 80/02-др. закон, 135/04, 62/06, 65/06-испр., 31/09, 44/09, 18/10, 50/11, 91/11-одлука УС, 07/12-усклађ. дин. изн., 93/12, 114/12-одлука УС, 08/13-усклађ. дин. изн., 47/13, 48/13-испр., 108/13, 06/14-усклађ. дин. изн., 57/14, 68/14-др. закон, 05/15-усклађ. дин. изн., 112/15, 05/16-усклађ. дин. изн., 07/17-усклађ. дин. изн., 113/17, 07/18-усклађ. дин. изн., 95/18, 4/2019-усклађени дин.изн., 86/2019 и 5/2020- усклађени дин.изн.) представљају категорију осталих личних примања. Уговори се склапају са физичким лицима због коришћења земљишта у власништву физичких лица у току радова на искоришћавању шума, прелаз и коришћење

земљишта физичких лица представља надокнаду физичким лицима за прелазак и коришћење приватног земљишта.

Накнаде председнику и члановима надзорног одбора планиране су и реализоване у складу са Законом о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других примања код корисника јавних средстава („Сл. гласник РС“ број 116/2014 и 95/2018).

Накнаде трошкова запосленим радницима су трошкови превоза запослених на посао и са посла, трошкови дневница за службени пут у земљи и иностранству, као и остали трошкови службеног пута у 2019. години. Солидарна помоћ радницима и породицама радника подразумева помоћ у случају теже болести, смртог случаја, елементарних непогода и осталих непредвиђених ситуација.

Јубиларне награде регулисане су уговором о раду и исплаћују се на основу година укупног радног стажа у Предузећу. Право и износ за исплату јубиларне награде је за 10 година, 20 година рада у Предузећу у износу једне односно две просечне бруто зараде по запосленом у Предузећу за месец који претходи месецу кад се стиче право за исплату јубиларне награде.

	2019. РСД хиљада	2018. РСД хиљада
Трошкови зарада и накнада зарада (бруто)	75.781	65.637
Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	12.964	11.707
Трошкови накнада по уговору о делу	0	0
Трошкови накнада по ауторским хонорарима	0	0
Трошкови накнада по уговору о привременим и повременим пословима	0	0
Трошкови накнада физичким лицима по основу осталих уговора	21	62
Трошкови накнада члановима управног и надзорног одбора	4.389	4.285
Остали лични расходи и накнаде	6.945	9.785
Укупно	100.100	91.476

4.10. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА

	2019. РСД хиљада	2018. РСД хиљада
<i>Трошкови производних услуга</i>		
Трошкови услуга на изради учинака	0	0
Трошкови транспортних услуга	1.418	1.157
Трошкови услуга одржавања	26.508	19.271
Трошкови закупнина	1.160	894
Трошкови сајмова	178	266
Трошкови рекламе и пропаганде	252	256
Трошкови истраживања	2.088	2.416
Трошкови развоја који се не капитализују	0	0
Трошкови осталих услуга	1.031	1.045
Свега	32.635	25.305

4.11. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ И РЕЗЕРВИСАЊА

Трошкови амортизације и резервисања у износу од РСД 31.262 хиљада односе се на: амортизацију нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме (Напомена 3.14.) у износу од РСД 14.504 хиљада и трошкове резервисања од РСД 16.758 хиљаде према следећем прегледу:

	2019. РСД хиљада	2018. РСД хиљада
Амортизација основних средстава	14.504	15.664
Укупна амортизација	<u>14.504</u>	<u>15.664</u>
Резервисања за трошкове обнављања природних богатстава	16.330	20.988
Резервисања за задржане кауције и депозите		
Резервисања за трошкове реструктурирања		
Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	428	373
Укупно резервисања	<u>16.758</u>	<u>21.361</u>

4.12. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ

	2019. РСД хиљада	2018. РСД хиљада
<i>материјални трошкови</i>		
Трошкови непроизводних услуга	5.024	4.437
Трошкови репрезентације	690	682
Трошкови премија осигурања	1.528	1.332
Трошкови платног промета	337	291
Трошкови чланарина	193	255
Трошкови пореза	9.084	7.382
Трошкови доприноса		
Остали нематеријални трошкови	7.922	5.820
Свега	<u>24.778</u>	<u>20.199</u>

Укупно пословни расходи (6.3+6.4+6.5+6.6+6.7+6.8)	<u>209.045</u>	<u>201.767</u>
--	-----------------------	-----------------------

Укупно пословни губитак:	80.603	84.653
---------------------------------	---------------	---------------

4.13. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ

	2019. РСД хиљада	2018. РСД хиљада
<i>Финансијски приходи</i>		
Финансијски приходи од матичних и зависних правних лица		
Финансијски приходи од осталих повезаних правних лица		
Приходи од камата	136	52
Позитивне курсне разлике	3	2
Приходи по основу ефеката валутне клаузуле	2	3
Приходи од учешћа у добитку зависних правних лица и заједничких улагања који се обрачунавају методом удела		

Остали финансијски приходи		
Свега финансијски приходи	141	57

Финансијски расходи

Финансијски расходи из односа са матичним и зависним правним лицима

Финансијски расходи из односа са осталим повезаним правним лицима

Расходи камата	180	605
Негативне курсне разлике	28	7
Расходи по основу ефеката валутне клаузуле	1	
Расходи од учешћа у губитку зависних правних лица и заједничких улагања који се обрачунавају методом удела		
Остали финансијски расходи	421	350
Свега финансијски расходи	630	962

Укупно добитак из финансирања:

Укупно губитак из финансирања:

4.14. ОСТАЛИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ

	2019. РСД хиљада	2018. РСД хиљада
Остали приходи		
Добици од продаје нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме	0	1.090
Добици од продаје биолошких средстава	0	0
Добици од продаје учешћа и дугорочних хартија од вредности		
Добици од продаје материјала	54.318	62.133
Вишкови		
Наплаћена отписана потраживања		
Приходи од смањења обавеза	0	0
Приходи од укидања дугорочних резервисања	20.988	15.702
Остали непоменути приходи	1.881	768
Приходи од усклађивања вредности биолошких средстава	24.373	34.509
Приходи по основу ефеката уговорене заштите од ризика	1.836	33
Приходи од усклађивања вредности некретнина, постројења и опреме		
Приходи од усклађивања вредности дугорочних финансијских пласмана и хартија од вредности расположивих за продају		
Приходи од усклађивања вредности залиха		
Приходи од усклађивања вредности потраживања и краткорочних финансијских пласмана	32	
Приходи од усклађивања вредности остале имовине		
Добитак пословања које се обуставља		
Приходи по основу промена рачуноводствених политика и исправке грешака		
Свега приходи - остали	103.396	114.235
Свега од усклађивања вредности имовине	32	221

Остали расходи

Губици по основу расходања и продаје нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме	0	828
Губици по основу и расходања и продаје биолошких средстава		
Губици по основу продаје учешћа у капиталу и хартија од вредности		
Губици од продаје материјала		
Мањкови	0	0
Расходи по основу директних отписа потраживања	44	16
Расходи по основу расходања залиха материјала и робе	0	0
Остали непоменути расходи	2.019	2.355
Обезвређење биолошких средстава	0	0
Обезвређење нематеријалних средстава		
Обезвређење некретнина, постројења и опреме	0	0
Укупно остали расходи	<u>2.063</u>	<u>3.199</u>

Обезвређење дугорочних финансијских пласмана и других хартија од вредности расположивих за продају		
Обезвређење залиха материјала и робе		
Обезвређење потраживања и краткорочних финансијских пласмана	8.657	7.746
Обезвређење остале имовине		
Губитак пословања које се обуставља		
Расходи по основу промена рачуноводствених политика и исправке грешака		
Свега остали расходи	<u>8.657</u>	<u>7.746</u>

4.15. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА

	2019. РСД хиљада	2018. РСД хиљада
Добитак из редовног пословања	11.616	17.953
Укупно добитак из редовног пословања	11.616	17.953

4.16. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

	2019. РСД хиљада	2018. РСД хиљада
Финансијски резултат у билансу успеха (добитак/губитак пре опорезивања)	11.616	17.953
Нето капитални добици (губици)		
Пословни добитак (губитак)		
Усклађивање и корекције расхода у пореском билансу	1.629	8.507
Усклађивање и корекција прихода у пореском билансу		
Опорезива пословна добит	13.245	26.460

Умањење за износ губитка из ранијих година		
Капитални добитак		
Умањење за износ капиталних губитака ранијих година		
Пореска основица	13.245	26.460
Умањење за приходе од дивиденди и удела у добити од резидентних обвезника		
Пореска основица (Образац ПБ-1)	13.245	26.460
Обрачунати порез (15% од умањене пореске основице)	1.987	3.969
Умањење обрачунатог пореза по основу пореских подстицаја и ослобађања (33%)		
ПОРЕЗ НА ДОБИТАК (Образац ПДП)	1.987	3.969
Порески расход периода		
Порески приход периода	130	547
НЕТО ДОБИТАК ЗА 2019. ГОДИНУ	9.759	14.531

Код састављања пореског биланса и пореске пријаве примењују се одредбе Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС“, бр. 25/01, 80/02, 43/03, 84/04, 18/10, 101/11, 119/12, 47/13, 108/13, 68/14, 91/15, 112/15, 113/17, 95/18 и 86/19). Обрачун пореза на добитак врши се по стопи од 15% у складу са пореским прописима, одвојено за пословни и капитални подбиланс. Порески биланс састављен је са одређеним коригованим подацима из финансијског извештаја на начин предвиђен Законом. Порески биланс има за циљ да се на пореским прописима утврђен начин, утврди опорезива добит, односно губитак. Тако утврђена добит короигована по основу капиталних добитака, основица је за израчунавање пореза на добит. За утврђивање опорезиве добити у пореском билансу користи се већина ставки прихода и расхода утврђених у билансу успеха. Код појединих ставки се уноси корекција предвиђена законом, која се другачије уноси у порески биланс, да би се добила опорезива добит. Врши се усклађивање појединих позиција прихода и расхода, а пореска основица се умањује за губитке ранијих година. Код обрачуна амортизације за пореске сврхе код сталних средстава, стална средства се разврставају у две групе

1. стална средства стечена закључно са 31.12.2018. године, односно последњим даном пореског периода који почиње у 2018. години,
2. стална средства стечена почев од 01.01.2019. године, односно првог дана пореског периода који почиње у 2019. години.

Амортизација средстава стечених почев од 01.01.2019. године у пореском билансу за 2019. годину признаје се као расход у износу обрачунатом према новим правилима, односно према одредбама чл. 106 Закона о порезу на добит правних лица и Правилника о амортизацији сталних средстава која се признаје за пореске сврхе („Сл. гласник РС“, бр. 93/19) – нови Правилник. Према новом Правилнику обавеза је да се од 01.01.2019. године, за свако средство стечено од 01.01.2019. године за које се обрачунава амортизација обезбеде подаци о набавци, износу обрачунате рачуноводствене и износу обрачунате пореске амортизације, износ пореске амортизације која се признаје у пореском периоду за пореске сврхе, износ неотписане како рачуноводствене, тако и пореске вредности.

4.17. БИЛАНС СТАЊА

НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА

У току 2019. године промене на нематеријалним улагањима предузећа су:

	Улагања у развој	Концесије патенти, Софтвери и остала права	Остала нематеријална улагања	Нематеријална Улагања у припреми	Укупно
Набавна вредност					
Стање на почетку године	1.096	4.274	3.161	1.000	9.531
Корекција почетног стања					
Нове набавке		333	1.559	2.950	4.842
Пренос са једног облика на други					
Отуђивање и расходовање		-204			-204
Остало					
Ревалоризација – процена					
Стање на крају године	1.096	4.403	4.720	3.950	14.169
Исправка вредности					
Стање на почетку године	1.096	2.122	1.956		5.174
Корекција почетног стања					
Амортизација 2019. године		998	109		1.107
Отуђивање и расходовање		186	-390		- 204
Обезвређења					
Остало					
Ревалоризација - процена					
Стање на крају године	1.096	3.306	1.675		6.077
Неотписана вредност на дан 31.12.2018.	0	2.152	2.206	0	4.358
Неотписана вредност на дан 31.12.2019.	0	1.097	3.045	3.950	8.092
Укупно	0	1.097	3.045	3.950	8.092

Нематеријална улагања исказују се по набавној вредности умањеној за укупну амортизацију .
У 2019. извршено је нематеријално улагање у софтверска решења укупно 333 хиљаде динара - програм за књиговодство у износу од 20 хиљада динара, програм за обрачун зарада у износу од 36 хиљада динара, програм за робно материјално пословање 20 хиљада динара, програм за управљање људским ресурсима у износу од 73 хиљада динара, програм за обрачун ПДВ-а у износу од 20 хиљада динара, програм за платни промет и благајну у износу од 20 хиљада динара, програм за евиденцију основних средстава у износу од 24 хиљада динара, програм за магацинско пословање у износу од 10 хиљада динара, програм за обрачун камате у износу од 12 хиљада динара, програм за евиденцију возила у износу од 39 хиљада динара, лиценца са правом downgeade-а у износу од 9 хиљада динара, лиценца за обраду података у износу од 18 хиљада динара и лиценца office пакета у износу од 32 хиљада динара. Код осталих нематеријалних улагања извршена су улагања у план заштите и спасавања и израда процене ризика од катастрофе у износу од 490 хиљ.динара, виртуелна инфраструктура за локалну мрежу у износу од 492 хиљ.динара, мрежна инфраструктура у износу од 535 хиљ.динара. Нематеријална улагања у припреми представљају израду дела геоинформационог система за државне шуме у износу од 2.950 хиљ.динара.

НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА

У току 2018. године промене на некретнинама, постројењима и опреми предузећа су:

	Земљишта	Грађевински објекти	Постројења и опрема	Инвестиционе некретнине	У припреми	Аванси	Укупно
Набавна вредност							
Стање на почетку године	333.576	187.000	68.694	0	0		589.270
Корекција почетног стања							
Нове набавке		10.932	10.219	0	0		21.151
Пренос са једног облика на други					0		0
Отуђивање и расходовање		-139	-83				-222
Остало- реклаификаци ја							
Ревалоризаци ја	112.319		5.354				117.673
Стање на крају године	445.895	197.793	84.184	0	0		727.872

**Исправка
вредности**

Стање на почетку године	48.693	41.931			90.624
Корекција почетног стања					
Амортизација 2019. године	7.170	6.226			13.396
Отуђивање и расхоровање	-139	-83			-222
Обезвређења					
Остало-реклаификација					
Ревалоризација - процена		3.722			3.722
Стање на крају године	55.724	51.796	0	0	107.520
Неотписана вредност – садашња 31.12.18.	333.575	138.307	26.763	0	498.645
Неотписана вредност - садашња 31.12.19.	445.895	142.069	32.388	0	620.352

У току 2019. године повећање вредности на грађевинским објектима односи се на улагања у **пословне објекте, ловачке куће, камионске путеве и остало средства у укупном износу од 10.932** хиљ. динара. У оквиру пословног простора у Текији у оквиру пројекта Danube Geo Tour, формиран је Интерпретативни центар за Геоморфологију у Текији уз уложена средства у износу од 1.618 хиљ. динара и визиторски центар у Доњем Милановцу у износу од 1.981 хиљ. динара. У 2019. години урађене су табле за обележавање граница гео парк, табле за обележавање примарних улаза и табле и путокази у укупном износу од 3.944 хиљ.динара. У ловачкој кући на Кусрету и у објекту на Плочама уграђени су соларни панели у укупном износу од 495 хиљ. динара. Изградња и инвестиције у камионске путеве односи се на: шумски пут Мали сопот-краку петрије у износу од 141 хиљ. динара, шумски пут Слатински рт-кожица у износу од 457 хиљ. динара, шумски пут ГЈ Десна река у износу од 176хиљ. динара, шумски пут Магистрала-велика чезава у износу од 180хиљ.динара, шумски пут Тупан 50/47/48 одељење 334 хиљ.динара, шумски пут Рудине 63-66 одељење у износу од 703хиљ.динара, шумски пут –Уз Грабешницу у износу од 433хиљ.динара. У 2019.години реновиран је и стан у Добри ул.Ната Дугошевић бб бр.3 у износу од 470 хиљ.динара.

У 2019. године извршена је набавка опреме у укупном износу од 10.219 хиљ.динара и то: опрема путнички аутомобили у износу од 5.400 хиљ.динара – 1 возило, опрема теренска возила у износу од 1.611 хиљ. динара – 1 возило, опрема рачунари у вредности од 1.485 хиљ. динара, опрема за вршење делатности узгој и лов дивљачи у износу од 590 хиљ.динара, опрема канцеларијски намештај у вредности од 240 хиљ. динара, опрема за потребе туризма у износу од 300 хиљ. динара и опрема за заштиту и развој у износу од 593 хиљ.динара. Смањење вредности грађевинских објеката односи се на расхоровање дотрајале чеке у вредности од 3

хиљ. динара, и дотрајалих водозахвата у износу од 136 хиљ. динара по предлогу пописне комисије 31.12.2019. године.

Смањење вредности опреме односи се на расходе дотрајале опреме која се не користи по предлогу и одлуци пописних комисија 31.12.2019. године, износу од 83 хиљ. динара. Земљиште се не амортизује, а односи се на земљишта за узгајање шума, земљиште за лов, ливаде, пашњаци и др. На основу Закона о порезу на имовину обвезници који воде пословне књиге у 2019. години порез на имовину плаћају самоопорезивањем. Подзаконска акта која су јединице локалне самоуправе дужне да донесу у прописаном року у складу са Законом до 30. новембра 2019. године су:

1. Одлука о стопама пореза на имовину,

2. Одлука о одређивању зона и најопремљеније зоне,

3. Акт о утврђивању просечних цена одговарајућих непокретности по зонама (када ни у зонама ни у граничним зонама није било најмање три промета одговарајућих непокретности у периоду од 1. јануара до 30. септембра текуће године, уместо наведеног акта јединице локалне самоуправе објављују просечне цене одговарајућих непокретности на основу којих за текућу годину утврђена основица пореза на имовину за непокретност.

4. Акт о коефицијентима за непокретност по зонама.

Локалне самоуправе су на основу наведених законских регулатива објавиле просечне цене по квадратном метру одговарајућих непокретности. На основу Одлуке о утврђивању просечни цена квадратног метра одговарајућих непокретности за утврђивање пореза на имовину за 2019. годину на територији општине Мајданпек бр. 436 -3 од 28. новембра 2018. године општине Мајданпек („Службени лист општине Мајданпек“, бр. 37), као и Одлуке о утврђивању просечних цена квадратног метра непокретности за утврђивању пореза на имовину за 2018. годину на територији општине Голубац бр. 43-3 од 19. новембра 2018. објављене на интернет страници општине Голубац, као Одлуке о утврђивању просечних цена квадратног метра непокретности за утврђивању пореза на имовину за 2019. годину на територији општине Кладово бр. 436-12/2018-I од 29. новембра 2018., утврђена је фер вредност земљишта која је укњижена 31.12.2018. на основу које ће се плаћати порез на имовину у 2019. години. Процењена вредност земљишта на основу вредности по квадрату из донетих Одлука износи: 445.895 хиљ. динара, што по пребијеној процењеној вредности представља повећање вредности код пољопривредног земљишта за 26.328 хиљ. динара у односу на претходну годину, док год грађевинског земљишта повећање износи 85.991 хиљ. динара.

На датум биланса предузеће је проценило да код теренских возила долази до обезвређивања средстава па је формирана комисија како би утврдила на основу расположивих података, нови век употребе теренских возила КТО- 023 002 опрема теренска возила, са новом процењеном фер вредношћу, и стопама амортизације. По основу новопроцењене вредности формиране су реавалоризационе резерве у износу од 5.354 хиљ. динара.

На датум биланса Предузеће је проценило да по индикаторима код осталих средстава није дошло до обезвређивања средстава.

4.18. БИОЛОШКА СРЕДСТВА - ШУМЕ

	Шуме	Укупно
Набавна вредност		
Стање на почетку године	4.253.439	4.253.439
Корекција почетног стања		
Нове набавке	14.801	14.801
Пренос са једног облика на други		
Отуђивање и расхоровање (продаја)	25.572	25.572
Остало-реклаификација		
Ревалоризација - процена	24.373	24.373
Стање на крају године	4.267.040	4.267.040
Стање на крају године		
Неотписана вредност - садашња 31.12.18.	4.253.439	4.253.439
Неотписана вредност –сад. 31.12.19.	4.267.041	4.267.041

Вредност шума одређује се на основу Општих основа за газдовање шумама и Посебним Основама. Иста се утврђује проценом. Вредност се добија када се утврђена тотална дрвна запремина разврста на дрвне сортименте, утврди продајна вредност дрвне масе на камионском путу и од тако утврђене вредности, одбију се трошкови сече, израде и привлачења дрвних сортимената до шумског камионског пута. Утрошена вредност у току године је вредност која је по основама предвиђена у обиму искоришћавања. Повећање вредности односе се на израду основа и пошумљавање. У 2019. години повећање вредности шума односи се на пошумљавање у 2019. години у износу од 6.030 хиљ. динара, израду Основе за Пецку бару у износу од 2.205 хиљ. динара, основе за ГЈ Бољетинка у износу од 3.749 хиљ. динара и основе за ГЈ Поречке шуме у износу од 2.816 хиљ. динара. Процена вредности шума урађена је под 31.12.2019. године, што представља реавалоризацију вредности. Процену није радио независни проценитељ из наведене струке – шумарске, обзиром на специфичност процене, јер Предузеће располаже стручним кадром оспособљеним за процену шума, с обзиром да се Предузеће бави шумарством и располаже са 13 инжењера шумарства, чија стручност је управо област шумарства. Поћање вредности шума по основу процене вредности шума износи 24.373 хиљ. динара. Смањење вредности шума је по основу искоришћавања у износу од 25.572 хиљ. динара.

4.19. ОСТАЛИ ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

Остали дугорочни финансијски пласмани односе се на:

	2019. РСД хиљада	2018. РСД хиљада
Дугорочне кредите матичним, зависним и осталим повезаним правним лицима		
Дугорочне кредите у земљи		
Дугорочне кредите у иностранству		
Хартије од вредности које се држе до доспећа		
Остале дугорочне пласмане- откуп станова	3.088	3.295
Свега		
Минус: Исправка вредности	0	0
Укупно	3.088	3.295

4.20. ПОРЕСКА СРЕДСТВА И ОБАВЕЗЕ

Одложена пореска средства у износу од РСД 4.245 хиљада, обухватају износе пореза из добити који могу да се поврате у наредним периодима по основу одбитних привремених разлика, неискоришћених пореских губитака и кредита. Признају се у мери у којој је вероватно да ће будући опорезиви добитак бити остварен.

Одложена пореска средства и обавезе по годинама:

	2019. РСД хиљада	2018. РСД хиљада
Одложена пореска средства	4.245	4.116
Одложене пореске обавезе		
Нето одложена пореска средства /(обавезе)	4.245	4.116

Дозвољено је пребијање одложених пореских средстава и обавеза.

Одложена пореска средства се односе на разлику између књиговодствене вредности основних средстава и њихове пореске основице.

4.21. ЗАЛИХЕ

Стање залиха и промене на истим су следеће:

	2019. РСД хиљада	2018. РСД хиљада
Материјал	621	143
Резервни делови, алат и инвентар		
Недовршена производња	0	0
Недовршене услуге		
Готови производи	0	0
Роба	439	12
Дати аванси	437	3.683
Минус: Исправка вредности		
Укупно	1.497	3.838

Предузеће је променило начин коришћења шума са изградом у сопственој режији на продају дрвних сортимената „на пању“ – у шуми. Залихе се односе на залихе материјала за прихрањивање дивљачи и залихе робе – месо дивљачи намењено продаји. Залихе материјала за прихрањивање дивљачи износе 621 хиљ. дин., од чега су у крупницама износи 87 хиљ. дин., кукуруз у клипу 161 хиљ. дин., и кукуруз у зрну 373 хиљ. дин. док роба намењена продаји износи 439 хиљада дин. Дати аванси се односе на авансе за робу и авансе за услуге. Аванси дати за робу и услуге укупно износе од 437 хиљ. динара.

4.22. ПОТРАЖИВАЊА

	2019. РСД хиљада	2018. РСД хиљада
<i>Потраживања по основу продаје</i>		
Купци у земљи	24.821	25.530
Купци у иностранству		
Минус: Исправка вредности	-17.821	-18.560
Свега	7.000	6.970
Потраживања за камату и дивиденде		
Потраживања од запослених	76	366
Потраживања од државних органа и организација		89
Потраживања по основу преплаћеног пореза на добит	1.982	
Остала потраживања – накнаде за кор.прост. националног парка	44.797	29.075
Минус: Исправка вредности - накнада	-31.590	-22.933
Свега	15.265	6.597

Предузеће је дана 31.10.2019. године, као и 31.12.2019. послало изводе отворених ставки (ИОС-е) ради усаглашавања са купцима и обвезницима плаћања накнаде за коришћење подручја Националног парка Ђердап, обвезници накнада за коришћење шумских камионских путева, обвезници накнада за постављање камп приколица и остали обвезници по Закону о накнадама за коришћење јавних добара.

Потраживања од купаца са стањем на дан 31.12.2019. године, усаглашена су: СЗР „Мижајка“ у износу од 608 хиљ. динара, Агенција „Ловац“ ДОО износ од 295 хиљ. динара, Стругара „Радановић“ ДОО износ од 2.836 хиљ. динара, Ловачко удружење „Ђердап“ износ од 189 хиљ. динара, СЗР Милинат износ од 728 хиљ. динара, Самостална радња „ОМ“ износ од 107 хиљ. динара, Фагос доо – Клокочевац износ од 198 хиљ., Милан Зарић ПР Превозничко трговинска радња износ од 120 хиљ. дин.

Основ за наплату накнада је Законом о накнадама за коришћење јавних добара („Сл.гласник РС“, број 95/2018), који у делу Х регулише врсте накнада за заштиту животне средине, а чланом 99. ст.1. тачка 2, као вид накнаде за коришћење животне средине наводи и накнаду за коришћење заштићеног подручја. Применом нових одредби Закона, Предузеће је Одлуком о накнадама за коришћење заштићеног подручја „Националног парка Ђердап“, („Сл.гласник РС“, број 28/2019) утврдило висину и начин обрачуна и плаћања накнаде за коришћење подручја Национални парк Ђердап. Обвезник накнаде су привредна друштва и друга правна лица, предузетници и грађани (корисници) који користе погодности Националног парка „Ђердап“, као заштићеног подручја и његове вредности. Обвезници су они који обављају делатност на

подручју Националног парка „Ђердап“, или на други начин искоришћавају ово заштићено добро или својим радњама наносе штету овом заштићеном подручју.

Потраживања по основу накнада за коришћење простора парка на дан 31.12.2019. су следећа: Огранак ХЕ Ђердап из Кладова износ од 5.737 хиљ. динара, Телеком Србија ад Београд у износу од 1.538 хиљ. динара, Електромрежа Србије ад у износу од 2.744 хиљ. динара, Огранак Електроморава, ЕПС Дистрибуција – Пожаревац износ од 1.585 хиљ. динара, ЈП Емисиона техника и везе – Београд у износу од 183 хиљ.дин., Вип мобил износ од 118 хиљ. динара, НИС а.д. Нови Сад износ од 626 хиљ.динара, Грађа превоз – Ивањица из ос од 130 хиљ. динара, ПТП Јела универзал доо Радаљево износ од 378 хиљ. динара.

Оспоравања накнада за коришћење подручја Националног парка Ђердап односи се и на Лепенски вир а.д. из Доњег Милановца жалбом на решења. Оспорава се износа од 1.639 хиљ. утврђен решењем, на које је странка уложила жалбу и која је прослеђена надлежном Министарству као другостепеном органу на решавање. Накнаду оспорава и ЈП Путеви Србије из Београда, путем жалбе на испостављено решење у износу од 6.900 хиљ. динара по којој решава другостепени орган, надлежно министарство, при чему и жалбе из претходних година нису решене.

Потраживања од купаца код којих је покренут судски спор и која су прокњижена на исправци потраживања су следећа:

- Жаличић ДОО износ од 11.612 хиљ., поднет дана 22.01.2014. предлог за дозволу извршења принудном наплатом. Одлуком од 24.05.2013. године предузеће Жаличић је извршило измену оснивачког акта у делу промене заступника, пословног имена и седишта друштва, тако да се статусном променом спајања сада предузеће зове Mixtrade ДОО –Обилић кога заступа

Мирослав Шапоњић,

- Жаличић ДОО –сада Mixtrade ДОО –износ 4.000 хиљ.динара, камата по основном дугу, предат поднесак Апелационом суду у Београду,

- Дрвопласт ПТР власник Чичић Драган износ од 2.947 хиљ.динара, донета је првостепена пресуда о обавезности плаћања наведеног дуга. Покренут поступак извршења на личној имовини дужника Чичић Драгана.

- Дрвопласт ПТР власник Чичић Драган износ од 1.625 хиљ. динара, дана 28.01.2014. поднет предлог за извршење на основу правоснажне и извршне судске пресуде за измирење дуга. Покренут поступак извршења на личној имовини дужника Чичић Драгана.

- ЕСО WOOD доо Петровац из Петровца покренут поступак стечаја, пријављено је потраживање и након делимичне уплате стање износи 158 хиљ. динара.

- Пекам инжињеринг Кладово, - накнада материјалне штете,

- Нова задруга доо Осаница –тужба ради наплате штете,

- Срђан Стефановић, Управа за шуме – ненаменско трошење буџетских средстава уложена жалба,

- Добривоје Вељковић – накнада материјалне штете,

- Живорад Стефановић – противправно заузимање земљишта,

- Јеремија Цапуловић – накнада материјалне штете,

- Нова задруга д.о.о Осаница – тужба за надокнаду материјалне штете,

- Јовановић Раде, тужба ради накнаде материјалне штете,

- Калиновић Јелица, тужба ради утврђивања права својине,

- Радивоје Цапуловић, започет поступак извршења.

Против предузећа покренути су следећи судски спорови:

- Флорић Дејан и Флорић Дејан, 1.016 хиљ.динара, накнада штете. Овај спор је ваћен на поновни поступак. Износ штете је већ исплаћен.

- Радни спорови са запосленима (поништење решења о отказу уговора о раду, накнада дневница и отпремнина)

За наведене спорове нису вршена резервисања по основу судских спорова. По процени и мишљењу пословодства по наведеним основама не очекује се одливе ресурса.

Потраживања од запослених се односе на потраживање по основу закупа службених станова и накнаде штете од запосленог коме је споразумно омогућено плаћање у више рата.

Код потраживања је и износ више плаћеног пореза на добит предузећа за 2019. годину у износу од 1.982 хиљ. динара.

Остала потраживања су по основу донетих решења за обвезнике плаћања накнаде за коришћење простора Националног парка Ђердап, донетих на основу Одлуке о накнадама за коришћење за

4.23. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

Стање готовинских елемената је следеће:

	2019. РСД хиљада	2018. РСД хиљада
У динарима:		
Текући рачуни	26.264	19.232
Благајна		
ХОВ		
Остало		
Новчана средства чије је коришћење ограничено или вредност умањена		
Свега	26.264	19.232
У страној валути:	56	0
Девизни рачун		
Благајна		
Акредитиви		
Остало		
Новчана средства чије је коришћење ограничено или вредност умањена		
Свега	26.320	19.232
Укупно	26.320	19.232

Предузеће платни промет обавља преко динарских и девизних текућих рачуна, док пренос буџетских средста по основу субвенција од Оснивача врши преко отвореног текућег рачуна код Управе за трезор. Платни промет се обавља преко Комерцијалне банке а.д. - Београд (динарски наменски за уплату накнада, редовни, девизни), банке Итеса а.д. Београ (динарски текући рачун), банка Поштанска штедионица а.д. Београд (динрски и девизни рачун). По свим текућим рачунима предузеће нији имало блокаду рачуна по основу неизмирених обавеза у последње три године.

4.24. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ И АВР

	2019. РСД хиљада	2018. РСД хиљада
Порез на додату вредност		
Порез на додату вредност у примљеним фактурама по општој стопи (осим плаћених аванса)		
Порез на додату вредност у примљеним фактурама по посебној стопи (осим плаћених аванса)		
Порез на додату вредност у датим авансима по општој стопи		
Порез на додату вредност у датим авансима по посебној стопи		

Порез на додату вредност плаћен при увозу добара по општој стопи		
Порез на додату вредност плаћен при увозу добара по посебној стопи		
Порез на додату вредност обрачунат на услуге иностраних лица		
Накнадно враћен порез на додату вредност купцима – страним држављанима		
Потраживања за више плаћен порез на додату вредност		3.443
Свега		
<i>Активна временска разграничења</i>		
Унапред плаћени трошкови	1.661	1.435
Потраживања за нефактурисани приход		
Разграничени трошкови по основу обавеза	452	82
Одложена пореска средства		
Остала активна временска разграничења		
Свега	2.113	1.517
Укупно	2.113	1.517

На временским разграничењима налазе трошкови који се не односе на пословну годину за коју се саставља финансијски извештај попут премије осигурања за наредни период 1.327 хиљада динара, едукативни материјал за риболовце у износу од 89 хиљада динара, материјал за риболовце у износу од 75 хиљада динара, стручне публикације 162 хиљ.динара, унапред плаћени трошкови ревизије у износу од 8 хиљада динара. На временским разграничењима се налази и обрачунати ПДВ који ће се користити у наредној пословној години у износу од 452 хиљаде динара.

4.25. ОСНОВНИ КАПИТАЛ

Основни капитал обухвата следеће облике капитала:

	%	2019. РСД хиљада	2018. РСД хиљада
Акцијски капитал			
- обичне акције			
- преференцијалне акције			
Уделе			
Остали основни капитал		6.776	6.776
Друштвени капитал			
Државни капитал		4.295.636	4.295.636
Укупно		4.302.412	4.302.412

Државни капитал представља капитал јавног предузећа кога је основала држава, Република Србија. О променама на истом сагласност даје Влада Републике Србије.

Основни капитал предузећа износи 4.302.412.000,00 динара и представља удео Оснивача, при чему је оснивач један, са 100% учешћа у основном капиталу, а то је Република Србија. Наведени капитал регистрован је у Агенцији за привредне регистре у делу који се односи на упис капитала оснивача. Износ капитала Оснивача усаглашен је, односно идентичан је у финансијском извештају за 2019. годину са износом регистрованом у Агенцији за привредне регистре, као и у делу Статута предузећа који се односи на финансијско пословање предузећа.

4.26. ОСТАЛИ (ОСНОВНИ) КАПИТАЛ

Остали основни капитал у износу од 6.776 РСД хиљада настао је прекњижавањем извора ванпословних средстава.

4.27. РЕЗЕРВЕ

Резерве обухватају следеће облике резерви:

	2019. РСД хиљада	2018. РСД хиљада
Емисиону премију		
Законске резерве	632	632
Статутарне и друге резерве	241	241
Укупно	873	873

Емисиона премија представља позитивну разлику између постигнуте продајне вредности акција и њихове номиналне вредности.

Законске резерве су обавезно формиране до 2004 године, тако што се сваке године из добитка уносило најмање 5% док резерве не достигну најмање 10% основног капитала а након тога нису формиране.

Статутарне и друге резерве представљају резерве које се формирају у складу са општим актима Предузећа.

4.28. РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ

Ревалоризационе резерве обухватају:

	2019. РСД хиљада	2018. РСД хиљада
Ревалоризационе резерве по основу усклађивања поштене (фер) вредности	449.540	335.592
Резерве по основу прерачуна финансијских извештаја приказаних у другој функционалној валути, у односу на извештајну валуту		
Укупно	449.540	335.592

У 2015. години проглашен је Закон о националним парковима којим се уређују циљеви, вредности, површине, границе и режими заштите свих паркова, у оквиру ког је и Национални парк Ђердап. На основу Закона о планирању и изградњи Скупштина општине Мајданпек 10.02.2015. године донела је План генералне регулације за насеље Доњи Милановац општине

Мајданпек објављен у Службеном листу општине Мајданпек бр. 11 од 09. априла 2015. године, чиме је дефинисано грађевинско подручје насеља и засеока, утврђивање намене простора у границама планског подручја.

Земљиште се не амортизује, а односи се на земљишта за узгајање шума, земљиште за лов, ливаде пашњаци и др. На основу Закона о порезу на имовину обвезници који воде пословне књиге у 2019. години порез на имовину плаћају самоопорезивањем. Подзаконска акта која су јединице локалне самоуправе дужне да донесу у прописаном року у складу са Законом до 30. новембра 2018. године су:

1. Одлука о стопама пореза на имовину,
2. Одлука о одређивању зона и најопремљеније зоне,
3. Акт о утврђивању просечних цена одговарајућих непокретности по зонама.

На основу свих расположивих података, утврђивање границе парка, дефинисано грађевинско подручје, просечне цене непокретност по општинама, при чему са повећаном просечном ценом непокретност за 2018. годину, увидом у листе непокретности по катастарским општинама, укупна ревалоризација земљишта износи 112.319 хиљада динара.

4.29. НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК

Нераспоређени добитак односи се на:

	2019. РСД хиљада	2018. РСД хиљада
<i>Нераспоређени добитак ранијих година</i>	44.655	51.263
Корекција добити ранијих година – по основу материјално значајних грешака		
Корекција добити ранијих година – по основу промена рачуновод. Политика		
Корекција добити ранијих година – по основу стицања и отуђења сопствених акција		
Корекција добити – по основу реализованих ревалоризационих резерви	3	150
Корекција добити ранијих година – по основу пореза на добит		
Корекција добити ранијих година – по основу нематеријалних улагања		
Корекција добити ранијих година – по основу ревалоризације учешћа у капиталу банака		
Корекција добити ранијих година – по основу кумулираних ревалоризационих резерви		
Корекција добити ранијих година – по основу расподеле Добити (расподела за 2018. у 2019. годину)	11.547	-6.608
Корекција добити ранијих година – по основу гудвил-а		
Корекција добити ранијих година – нераспоређена добит-враћена нераспоређена добит текуће на добит из ранијег периода (пренос)	14.681	13.237
<i>Добит текуће године</i>	9.759	14.531
Укупно	57.551	59.336

У 2019. Ндзорни одбор Јавног предузећа „Национални парк Ђердап“ донео је Одлуку о расподели добити за 2018. годину, број 2707/3/ од 27.06.2019. године на коју је Влада Републике Србије, дала сагласност Решењем о давању сагласности на расподелу добити ЈП „Национални парк Ђердап“ за 2018. годину бр. 05 Број: 41-8571/2019 од 29.08.2019. године. По наведеној одлуци 50% остварене добити, односно износ од 7.265.270,03 динара уплаћује се оснивачу Влади Републике Србије, а преосталих 50% Предузеће распоређује на начин да износ од 4.281.645,58 усмерава на учешће запослених у добити у 2018. години, који су били у радном односу на дан 31. 12.2018. године, док се преостали износ од 2.983.624,45 динара усмерава у инвестиције.

4.30. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

Дугорочна резервисања се признају када:

- друштво има обавезу (правну или стварну) која је настала као резултат прошлог догађаја;
- је вероватно да ће одлив ресурса који садржи економске користи бити потребан за измирење обавезе; и
- износ обавезе може поуздано да се измери.

Дугорочна резервисања обухватају:

	2019. РСД хиљада	2018. РСД хиљада
Резервисања за трошкове у гарантном року		
Резервисања за трошкове обнављања природних богатстава	16.330	20.988
Резервисања за задржане кауције и депозите		
Резервисања за трошкове реструктурирања		
Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	1.184	756
Остала дугорочна резервисања		
Укупно	17.514	21.744

Резервисања су урађена код резервисања обнављања природног богатства - шуме и накнаде запосленим радницима по основу отпремнина за одлазак у пензију у сопственој режији. Средства за обнову - репродукцију шума утврђују се на основу члана 77. и 78. Закона о шумама („Сл. гласник РС“ број 30/2010, 93/2012 и 89/15) при чему износ за репродукцију- обнављање шума чини основица која представља тржишну вредност израђених дрвних сортимената на месту сече. На тако утврђену основицу примењује се стопа од најмање 15% средстава на име средстава за обнову -репродукцију шума.

4.31. ДУГОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

Дугорочне финансијске обавезе

	2019 РСД хиљада	2018 РСД хиљада
Обавезе по основу финансијски лизинг	0	0

У 2016. дана 01.06.2016. године путем финансијског лизинга набављене су три Ладе ниве на период отплате од 37 месеци, са ефективном каматном стопом од 9,73%. Месечни износ рате по ниви износи 226,41 еуро. Уговор је склопљен са лизинг кућом SOGELEASE Србија са седиштем у Београду. Дугорочна обавеза је рекласификована на краткорочну, с обзиром да обавеза по основу лизига истиче у 2019. години. У току 2019. године исплаћене су обавезе по основу лизига.

4.32. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

Краткорочне финансијске обавезе обухватају:			2019.	2018.
Краткорочне обавезе			127.123	85.493
	<u>Ознака</u>	<u>Каматна</u>	<u>РСД</u>	<u>РСД</u>
	<u>валуте</u>	<u>стопа</u>	<u>хиљада</u>	<u>хиљада</u>
Остале краткорочне финансијске обавезе				474
Обавезе по лизигу који доспева до 1 године				
Остале краткорочне финансијске обавезе – кредит за ликвидност 1 година	рсд	3,75%	10.000	
Обавезе по основу сталних средстава и средстава обустављеног пословања намењених продаји				
Део осталих дугорочних обавеза које доспевају до једне године				
Свега			10.000	474
Укупно			10.000	474

Краткорочне обавезе се односе на рекласификацију финансијског лизига са дугорочних обавеза, на обавезе које доспевају наредне године – краткорочне обавезе.

4.33. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	<u>2019.</u>	<u>2018.</u>
	<u>РСД хиљада</u>	<u>РСД хиљада</u>
Обавезе из пословања		
Примљени аванси, депозити и кауције	47.954	27.086
Укупно	47.954	27.086
Добављачи – матична и зависна правна лица		
Добављачи – остала повезана правна лица		
Добављачи у земљи	13.037	10.117
Добављачи у иностранству	5.253	
Укупно	18.290	10.117

Обавезе по основу примљених аванса односе се на примљене авансе по уговорима о продаји дрвних сортимената на пању у току 2019. године износе 47.954 хиљ. динара (без ПДВ-а). Аванси су од: СЗР Мижајка износ од 1.449 хиљ. динара, Беомарк Трејд износ од 9.804 хиљ. динара, Јела универзал доо из Ивањице износ од 8.010 хиљ. динара, Стругара Радановић доо Чокешина износ од 2.926 хиљ. динара, СЗТПР Ацер промет из Доњег Милановца у износу од 9.388 хиљ. динара, СЗР Милинат износ од 2.366 хиљ. динара, Аутопревозник Живковић Слађан из Добре износ од

6.463 хиљ. динара, Услуге Драговић Горан – Петрово Село износ од 162 хиљ. динара, Вол пејпер доо из Врчин – износ од 2.157 хиљ. динара, Канис лупус доо из Београда износ од 342 хиљ. динара, Фагос доо – Клокочевац износ од 366 хиљ. динара. Грил ком ММ из Клокочевца износ од 849 хиљ.динра, СЗР ОМ Струњаш Перко из Доњег Милановаца износ од 183 хиљ. динара., Драговић Веселин ПР Сеча дрвећа –Петрово село износ од 164 хиљ.динара, „НД“ за производњу ћумура износ од 246 хиљ.динара, СЗР „АНА“ Зоран Павловић ПР износ од 128хиљ.динара, Вукашин Мартиновић ПР Радња за сечу дрвећа „М и М“ износ од 502 хиљ.динара, Дејан Пајић ПР аутопревозник износ од 395 хиљ.динара, Аутопревозник Микула Миодраг Марић пр износ од 221 хиљ.динара, „Golden Wood“ ДОО износ од 428 хиљ.динара, Привредно друштво „ MS WOOD GROUP“ ДОО износ од 806 хиљ.динара, Живка Пајић ПР Производња ћумура износ од 443 хиљ.динара.

Обавезе према добављачима износе 13.037 хиљ. динара, а односе на добављаче НИС петрол доо износ од 321 хиљ. динара, ЈП“Комуналац“ Кладово 110 хиљ.динара, СЗР Мижајка износ од 3.750 хиљ. динара, Дунавски центар за компетенцију износ од 328 хиљ. динара, „Еуродиа“ ДОО износ од 880 хиљ.динара, Винер штедише осигурање износ од 991 хиљ. динара, ЈП Електропривреда Србије износ од 118 хиљ. динара, Елан тим омладинска задруга износ од 4.256 хиљ. динара,“SSAMAX“ДОО износ од 346 хиљ.динара, Тој– тој доо износ од 102 хиљ. динара, „ SOFTLINE EDUCATION“ износ од 175 хиљ.динара, „УНИ КОНСАЛТИНГ“ ДОО износ од 490 хиљ.динара.

ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	2019. РСД хиљада	2018. РСД хиљада
Обавезе по основу зарада и накнада зарада		
Друге обавезе		
Обавезе по основу камата и трошкова финансирања		
Обавезе за дивиденде		
Обавезе за учешће у добити	16.995	16.995
Обавезе према запосленима (дневнице, трошкови превоза)	478	14
Обавезе према члановима управног и надзорног одбора	232	226
Обавезе према физичким лицима за накнаде по уговорима		
Друге неп. обавезе –обавезе по пресудама и повр.средстава		
Обавезе за нето приход предузетника који аконтацију подиже у току године		
Обавеза за нето зараде запослених	4.620	4.103
Обавеза порез и доприносе на терет радника и на терет послодавца	2.838	2.549
Свега	25.163	23.887
Укупно	25.163	23.887

4.34. ОБАВЕЗА ПО ОСНОВУ ПОРЕЗА НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

	2019. РСД хиљада	2018. РСД хиљада
Обавезе за порез на додату вредност		

Обавезе за ПДВ по издатим фактурама по општој стопи (осим примљених аванса)	0	0
Обавезе за ПДВ по издатим фактурама по посебној стопи (осим примљених аванса)	0	0
Обавеза за ПДВ по примљеним авансима по општој стопи	0	0
Обавеза за ПДВ по примљеним авансима по посебној стопи	0	0
Обавеза за ПДВ по основу сопствене потрошње по општој стопи	0	0
Обавеза за ПДВ по основу сопствене потрошње по посебној стопи	0	0
Обавеза за ПДВ по основу продаје за готовину		
Обавеза за ПДВ по другим основама	0	0
Укупно		
Обавезе за ПДВ по основу разлике обрачунатог пореза на додату вредност и претходног пореза	1.684	0
Укупно	1.684	0

Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине

Обавезе за акцизе		
Обавезе за порезе, царине и друге дажбине из набавке или на терет трошкова-јавни приходи (накнада за посечено дрво)	451	371
Обавезе за порез из резултата	331	884
Обавеза за доприносе који терет трошкове	0	0
Остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине	550	811
Свега обавезе за порезе ,доприносе и др. дажбине	1.332	2.066

Пасивна временска разграничења

Унапред обрачунати трошкови	0	0
Обрачунати приходи будућег периода		
Наплаћени порез на додату вредност	0	0
Одложени приход по основу ефеката уговорене заштите од ризика	0	0
Разграничени ПДВ по другим основама		
Одложени приходи и примљене донације	22.700	21.864
Укупно	22.700	21.864

Државна додељивања средстава по одређеним пројектима, а која служе за финансирање набавке основних средстава која се амортизују, оприходују се у периоду у сразмери у којој се обрачунава амортизација тих средстава. Остатак средстава је на одложеним приходима који се у наредним периодима оприходује сразмерно амортизацији средстава. Одложени приходи од државних додељивања се односе на следеће пројекте:

1. Пројекат Ревитализација бивше карауле у Текији у визиторски центар Националног парка Ђердап износ од РСД. 4.205 хиљ
2. Пројекат Организовање и опремање ЈП „Национални парк Ђердап“ за ефикасно управљање отпадом и санација дивљих сметлишта износ од РСД 39 хиљ.

3. Пројекат Диверзитет ентомофауне Националног парка Ђердап - компаративна анализа са диверзитетом ентомофауне Националног парка Фрушка гора - Национални паркови на Дунаву у износу од РСД 1 хиљ.
4. Пројекат суфинансирања Визиторског центра Национални парк Ђердап у Доњем Милановцу-реализација износ од РСД 1.393 хиљ.
5. Пројекат Суфинансирања програма управљања Националног парка Ђердап за 2010. год. износ од од РСД 9 хиљ.
6. Пројекат суфинансирања Визиторског центра Национални парк Ђердап у Доњем Милановцу-реализација износ од РСД 1.319 хиљ.
7. Програм Суфинансирање програма управљања Националног парка Ђердап за 2012. годину у износу од 2.162 хиљ.динара.
8. Пројекат Биорегио који финансира Европска унија у износу од 260 хиљ. динара.
9. Пројекта Репроцентар дивљих свиња “Лубница“ у ловишту „Ђердапа“ у износу од 7.586 хиљ. динара.
10. Програм Суфинансирање програма управљања Националног парка Ђердап за 2017. годину у износу од 902 хиљ.динара.
11. Програм Суфинансирања програма управљања Националног парка Ђердап за 2018. годину у износу од 1.484 хиљ. динара.
12. Аванс дат за израду педолошке карте прва фаза у износу од 800 хиљ. динара.
13. Програм Суфинансирање програма управљања Национални парк Ђердап за 2019. годину у износу од 2.541 хиљ. динара.

4.35. ВАНБИЛАНСНА СРЕДСТВА И ОБАВЕЗЕ

Ванбилансна актива и пасива односи се на туђу робу на местима израде дрвних сортимената. Не преузета роба од стране купца по склопљеним уговорима о продаји дрвних сортимената на пању у 2019. години и ранијих година, а фактурисана. Уговорима је регулисано да се по обављеној сечи и изради дрвних сортимената, утврђене количине дрвне масе премере, да се утврди запремина, класа о чему се сачињава записник о извршеном пријему на месту сече и израде. На основу сачињених записника, купцу се испоставља фактура за израђене дрвне сортименте. Преузимање и отпремање дрвних сортимената са места израде врши се на основу отпремница. На дан 31.12.2019. по извршеном попису на местима израде, фактурисана роба, а која није преузета од стране купаца, односно није отпремљена, и налази се на местима израде у националном парку је следећа

1. Одузета роба због неадекватне документације 226 РСД хиљ.,
2. Беомарк трејд доо - вредност робе 4.459 РСД хиљ.,
3. СЗР“Свирац“ – вредност робе 20 РСД хиљ.
4. Сеча дрв. Драговић Веселин, Драговић Веселин ПР, износ од 26 РСД хиљ.
5. СЗР Мижајка, износ од 4.308 РСД хиљ.,
6. Услуге Горан Драговић ПР износ од 71 хиљ.динара,
7. СЗР ОМ Струњаш Перко износ од 19 РСД хиљ.
8. Фагос доо, износ од 175 РСД хиљ.
9. Стругара Радановић ДОО, износ од 167 РСД хиљ.динара,
10. Јован Јовановић ПР, износ од 233 РСД хиљ.
11. Тргомен некретнине, износ од 6 РСД хиљ.,
12. НД СЗР за производњу ћумура износ од 457 РСД хиљ.динара,
13. Yuned drvo ДОО, износ од 164 РСД хиљ
14. Искра М доо, износ од 205 РСД хиљ.

15. СЗР Ацер промет износ од 137 РСД хиљ.
16. Мибро Пелет д.о.о износ од 231 РСД хиљ. динара,
17. Гир предузеће за производњу, износ од 23 РСД хиљ.
18. Титан Холц, доо износ од 150 РСД хиљ.
19. Еко Wood доо, износ од 1.428 РСД хиљ.
20. Дрвна индустрија Пореч, износ од 247 РСД хиљ.
21. Нака доо, износ од 864 РСД хиљ.
22. СЗР Ана Зоран Павловић ПР износ од 660 РСД хиљ.динара,
23. Радња за сеч.дрв. Вукашин Мартиновић М&М износ од 116 РСД хиљ.динара,
24. Еуродиа д.о.о. износ од 1 РСД хиљ. динара,
25. Аутопревозник Пајић Дејан ПР износ од 401 хиљ.РСД динара,
26. ПТП Јела универзал д.о.о Радаљево износ од 4.175 РСД хиљ.динара,
27. Миодраг Марић ПР Трговинска радња и аутопревозник „Микула“ износ од 1.389 РСД хиљ.динара,
28. Јасна Јончић ПР Земљани радови“ТЕХНООГРЕВ“ износ од 38 РСД хиљ.динара,
29. Wall paper 8 д.о.о предузеће за производњу амбалаже износ од 159 РСД хиљ. дин.,
30. Дрвопромет ДМ износ од 40 РСД хиљ. дин.,
31. Лубрико продукт доо износ од 23 РСД хиљ. дин.,
32. Грил ком М&М Снежана Стефановић износ од 12 РСД хиљ.динара,
33. СЗР Милинат износ од 1.039 РСД хиљ. динара,
34. Канис лупус доо износ од 87 РСД хиљ. динара.
35. Милан Зарић ПР Превозничко трговинска радња Зарић М.С. износ од 715 РСД хиљ.динара,
36. „Голден Воод“ ДОО износ од 254 РСД хиљ.динара,
37. Живка Пајић ПР производња ђумура износ од 97 РСД хиљ.динара

5. ДРЖАВНА ДОДЕЉИВАЊА И СУБВЕНЦИЈЕ ПО ПРОЈЕКТИМА

У 2019. години државна давања и друге донације односе се на следеће:

1. Од Министарства заштите животне средине по уговору бр. 401- 00-293/2019-04 од 22.03.2019. године за субвенционисање заштићених добара од општег интереса, на име Програма управљања Националног парка Ђердап за 2019. годину пренето је 13.800 хиљ. динара.
2. Од Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде – Управа за шуме по уговору бр. 401-00-00075/2019-10 од 05.02.2019.године и анекса уговора од 09.12.2019. за финансирање и обављање послова у газдовању шумама сопственика износ од 1.543 хиљ. динара.
3. Од Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде – Управа за шуме по уговору бр. 401-00-466/2019 -10 од 22.05.2019. године за коришћење средстава буџетског фонда за шуме Републике Србије у 2019. години за негу шума у износу од 1.370 хиљ.динара.
4. Са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде склопљен је Уговор о коришћењу средстава за реализацију развојно – истраживачких и осталих пројеката у складу са стратегијом развоја шумарства РС под бројем 401-00-00377/2019-10 од 11.07.2019. године, односи се на реализацију пројекта Обнављање храстових шума / Смернице за доношење одлука приликом узгојних захтева за негу и обнову састојна храста китњака, при чему је у првој фази наведеног пројекта уплаћен и реализован износ од 2.930 хиљ. динара. Наведени пројекат се наставља и у 2020. години, а укупно уговорени износ по пројекту износи 5.000 хиљ. динара.

По основу имплементације пројеката склопљени су следећи уговори:

1. Уговор о субвенцији за имплементацију пројекта DTP-226-2.2-Danube GeoTour који се односи на валоризацију геолошке баштине за развој одрживог и иновативног туризма дунавских геопаркова у оквиру Дунавског транснационалног програма.
2. Уговор о субвенцији за имплементацију пројекта DTP2-072--2.3- ConnectGREEN који се односи на обнављање и управљање еколошким коридорима у планинама као зеленој инфраструктури Дунавског басена,
3. Уговор о субвенцији за имплементацију пројекта DTP2-007-2.3-D2C DaRe to Connect који се односи на Подршку еколошкој конективности дунавског региона повезивањем области Natura 2000 дуж Зеленог појаса.

6. ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

У току 2019. године у делу прилива и одлива готовине из пословних активности укупан прилив средстава износи 262.173 хиљ. динара, док укупан одлив средстава из пословних активности износи 255.061 хиљ. динара.

6.1. Токови готовине из пословних активности у приливу укупно износе 151.315 хиљ. динара, док одливи из пословних активности укупно износе 199. 565 хиљ. динара.

6.2. Токови готовине који се односе на активности инвестирања у 2019. години, прилив средстава по основу активности инвестирања није било, док је одлив средстава, односно одлив готовине из активности инвестирања остварен у износу од 42.050 хиљ. динара.

6.3. Токови готовине из активности финансирања односе се на прилив готовине по основу кредита за текућу ликвидност у износу од 13.000 хиљ. динара, док се одлив средстава односи на исплате дела кредита у износу од 3.000 хиљ. динара, отплате финансијског лизига у износу од 475 хиљ. динара, исплате дивиденде, односно исплата по основу одлуке о расподели добити за 2018. годину износ од 9.971 хиљ. динара.

Одлуком о расподели добити за 2018. годину бр. 2534/03 од 26.06.2018. године 50% од остварене добити уплаћује се Оснивачу – Влади Републике Србије – износ од 7.265 хиљ. динара, док је учешће запослених у расподели добити износи 2.706 хиљ. динара – нето без припајајућих јавних прихода.

7. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Званични средњи курсеви НБС примењени за прерачун девизних позиција биланса стања на дан 31. децембра 2018. и 2019. године у функционалну валуту су били следећи:

	<u>31.12.2019.</u>	<u>31.12.2018.</u>
ЕУР	117,5928	118,1946
УСД	104,9186	103,3896
ЦХФ	108,4004	104,9779
ГБП	137,5998	131,1816

Потенцијалне обавезе по основу судских спорова образложене су у делу потраживања тач.7.7. Потенцијално значајне обавезе за Предузеће у наредном периоду, могу евентуално настати, што Предузеће не очекује, али мора да напомене, из радних спорова за запосленима са којима је раскинут радни однос (отказ уговора о раду), који су покренули судске спорове за повратак на посао. Времески ти спорови дуго трају и у случају пресуде у њихову корист, обавезе са

припадајућим порезима и доприносима би била потенцијално веће (дуг преиод трајања спора). Радни спор са радником Медић Душаном (раскинут радни однос – отказ уговора о раду) траје већ шест година, радни спор са радником Николић Драгишом, такође није завршен након четири године, радни спор са Несторовић Сашом таје више од пет година.

8. ДОГАЂАЈИ НАКОН БИЛАНСА СТАЊА

Од дана биланса, 31.12.2019. године, до дана састављања финансијског извештаја није било догађаја који би утицали на веродостојност финансијских извештаја за 2019. Почетком 2020. године због настанка епидемиолошке ситуације у земљи и програшења пандемије изазване вирусом корона 15.03.2020. године проглашено је ванредно стање сходно Одлуци о проглашењу ванредног стања. У таквој ситуацији предузеће је извршило посебну организацију рада прилагођену новонасталој ситуацији, која је подразумевала рад ван просторија послодавца, прилагођено радно време, предузимање мера на терену и у пословним просторијама предузећа. Предузеће је обаваљало делатност у новонасталим околностима са смањним капацитетима, али се очекује да се у другој половини године надоместе недостајући ефекти у раду са додатним ангажовањем свих запослених.. Обзиром на природу посла, новонастала ситуација није имала значајнији негативни утицај на пословање Друштва у досадашњем периоду, нити руководство очекује негативне последице на финансијски резултат Друштва у 2020. години.

9. СТАЛНОСТ ПОСЛОВАЊА

Када припрема финансијске извештаје, руководство процењује способност друштва да настави да послује на неодређени временски период, сагласно са начелом сталности.

Приликом процењивања да ли је претпоставка сталности оправдана, руководство узима у обзир све расположиве податке у вези са догледном будућношћу, која обухвата најмање дванаест месеци од дана биланса стања, мада није ограничена само на тај период. Степен разматрања зависи од чињеница у вези са сваким случајем посебно. Ако је пословање друштва у прошлости било профитабилно, а финансијска средства лако доступна, може да се закључи да је у том случају, и без детаљније анализе, оправдано извршити рачуноводствено обухватање на основу начела сталности. У осталим случајевима, руководство ће можда морати да узме у обзир читав низ чинилаца који се тичу текуће и очекиване профитабилности, рокова за отплату дуга и потенцијалних извора за рефинансирање, пре него што буде закључило да је примена начела сталности оправдана.

В.Д. ДИРЕКТОР

